İŞKUR

Zonguldak

2016

ZONGULDAK

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ZONGULDAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2016)

YAZARLAR

Özgün TAŞKESEN	İş ve Meslek Danışmanı
Tayfun TURGUT	Memur

SUNUŞ

Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizin de en önemli sorunlarından birisi işsizliktir. Bu nedenle devletimiz işsizliğin azaltılması, istihdamın artırılması yönünde tedbirler almakta, bu konuda büyük gayret sarf etmektedir. Sürdürülebilir gelişmenin ve kalkınmanın sağlanması için yeni istihdam alanları oluşturmak kadar; işgücü arz ve talebini doğru ve etkin bir şekilde bir araya getirmek te önem arz etmektedir.

İşgücü piyasasında arz ve talebin uyumlaştırılabilmesi için ise öncelikle işgücünün arz ve talep yapısının sektörel özellikler dikkate alınarak ortaya konulması gerekmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında; işsizliğin azaltılması istihdamın artırılması ile ilgili eylem planlarında yer alan hedeflerin etkin bir şekilde hayata geçirilmesi için işgücü piyasasının sektörel olarak doğru okunması ve nihai olarak işgücü piyasası araştırmalarına ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu bağlamda; Zonguldak Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce istihdamın artırılmasına katkı sağlamak ve istihdam politikalarının güçlenmesi yolunda profil belirlemek adına, özverili bir çalışma ile İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiş, araştırmada tespit edilen kayıt ve istatistiki veriler ışığında rapor hazırlanmıştır. Böylelikle, hangi sektörde hangi mesleğin daha çok ön plana çıktığı, temininde güçlük çekilen mesleklerin neler olduğu ve hangi nedenlerden dolayı güçlük çekildiği, hangi mesleklerde daha çok açık işin bulunduğu ve bir sonraki yıla dönük istihdam beklentileri gibi tüm bilgiler bu araştırma kapsamında derlenmiştir.

Büyük bir gayretle yürütüldüğünü düşündüğüm bu çalışmada emeği geçen Çalışma ve İŞ Kurumu İl Müdürlüğü çalışanlarına ve bu süreçteki işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize teşekkür ediyor, Zonguldak İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz çalışmasının ilimiz için yararlı olmasını diliyorum.

Ali KABAN
Zonguldak Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın sektörler itibariyle dağılımı o ülkenin gerek ekonomik yapısını, gerekse gelişme düzeyini gösteren en önemli kriterlerden biridir.

Yine, ülke ekonomisinin insan kaynağını somut olarak yansıtan o ülkedeki işgücü miktarı ve niteliğidir. Nüfustaki gelişmelere bağlı olan toplam işgücü arzı ve ekonomik şartların bir sonucu olan işgücü talebi işgücü piyasasının dinamiklerini oluşturmaktadır. Etkin bir işgücü piyasası sürdürülebilir kalkınma ve refah bakımından vazgeçilmez ön şarttır. Bu bakımdan işgücü piyasasının yapısal özelliklerinin bilinmesi işgücü piyasasına yönelik politikaların belirlenmesinde ve işgücü piyasası sorunlarının çözümünde yol gösterici olacaktır.

Sonuç olarak sürdürülebilir gelişmenin sağlanması için yeni istihdam alanları oluşturmak kadar işgücü piyasasının talebini doğru ve etkin bir şekilde tespit etmek önemlidir.

Türkiye İş Kurumu olarak; etkin bir işgücü piyasası bilgi sistemi oluşturarak, piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda işgücü arz ve talebini eşleştirmek, işgücü programları yolu ile istihdamı kolaylaştırmak, korumak, geliştirmek, işini kaybedenlere geçici gelir desteği sağlamak, iş ve meslek analizleri yapmak, yaptırmak, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri vermek, verdirmek, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirmek ve bunları uygulamak adına yapılan faaliyetlerimiz yürüdüğümüz yolda önemli kilometre taşlarıdır.

İlimizde 2016 yılı yerel düzeyde işgücü piyasası araştırması kapsamında 08 Nisan-06 Mayıs 2016 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılan çalışmalarda çalışan sayıları 20 ve daha fazla olan 457 işyerine yüz yüze ziyarete gidilmiş olup 387 işyerinden veri toplanmıştır. 70 işyerine ulaşılamamıştır. Araştırmaya cevap veren işyerlerinde 24 bin 343 çalışan tespit edilmiştir.

İşgücü piyasası talep araştırmasından elde edilen veriler, genel işgücü göstergeleri ve Kurumumuzun verileri kullanılarak hazırlanan işgücü piyasası araştırma raporu, il düzeyinde işgücü piyasasına ilişkin birçok veriyi ve analizi içermekte olup, bu yönüyle de tüm ekonomik ve sosyal taraflara genel bir rehber olma özelliği taşımaktadır.

Özenli bir çalışma sonucunda ortaya çıkan Zonguldak işgücü Piyasası Araştırma Raporunun hazırlanmasında emeği geçen Kurumumuz çalışanları ile çalışmaya katkı sağlayan tüm İşverenlerimize teşekkür ediyor, ilimiz için faydalı olmasını diliyorum.

Gönül DEMİRSU
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ 1
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 3
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 6
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 7
İşsizlik Ödeneği 9
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 11
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 13
İşyeri Verileri 13
Mevcut İstihdam 22
AÇIK İŞLER 27
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 47
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 55
SONUÇ 63
KAYNAKÇA 66
EKLER 67
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 67
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 75
EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 77

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) 4
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) 5
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) 7
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) 8
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) 9
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) 9
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları 13
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 23
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 25
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 25
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 26
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı 28
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 28
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 33
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı 34
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi 36
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması 38
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 39
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları 39
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı 40
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 42
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 43
Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması 44
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 45
Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler 46
Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 49
Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 51
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 54
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 55
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 57
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 58
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 59
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 60

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 3
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 6
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 14
Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 16
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 17
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 18
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 19
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı ... 19
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 20
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 22
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 24
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 27
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 29
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 30
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 30
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 34
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 35
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 37
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 47
Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 50
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 52
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 53
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 61
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 62

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk. **:** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ISCO: Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İO: işsizlik oranı

İPA: İşgücü Piyasası Araştırmaları

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

NACE: Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması

NİDO: Net İstidam Değişim Oranı

RİP: Resmi İstatistik Programı

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Zonguldak ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 46,9; İstihdam Oranı yüzde 42,9 ve İşsizlik Oranı yüzde 8,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Zonguldak ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Zonguldak ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 21 bin 156'dır. Bu sayının yüzde 50,6'sı kadınlardan, yüzde 49,4'ü de erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Temizlik Görevlisi mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Zonguldak ilinde 11 bin 241 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 4 bin 214 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 33 'ünü kadınlar, yüzde 67 'sini ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (Genel) olmuştur. Zonguldak İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 92,8'i bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Madenci (Genel) ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Zonguldak İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 533 olup 393 işyerinden cevap alınmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 24 bin 343 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 19 bin 377 çalışan erkeklerden, 4 bin 965 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 57,7'si, kadınların ise yüzde 44,1'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 61,9 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla İmalat sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 127,4'dür. Zonguldak ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Zonguldak ilinde açık iş oranı yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Zonguldak ili açık iş oranı bakımından 0,3 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,4 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Zonguldak ilinde açık işlerin meslek

gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 36,5'dir. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 2,7 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubudur. Zonguldak ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Ayakkabı İmalatçısı, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Cnc Torna Tezgahı Operatörü, Taşlama Tezgâh İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Borverk (Bohrwerk) Operatörü, Frezeci (Freze Tezgah İşçisi), Kazmacı-Maden ve Taşocağı ve Tahkimatçı-Maden Ocağıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 39,7'si eğitim düzeyinin farketmeyeceğini belirtmiştir.

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmektedir. Zonguldak ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 35,8'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Satış Danışmanı ve Ahşap Mobilya İmalatçısı meslekleri takip etmektedir. Zonguldak ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde işverenlerin yüzde 25,9 'u istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 olacağını öngörürken İl düzeyinde bu oran yüzde 3,6 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Zonguldak İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Zonguldak İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Zonguldak ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Zonguldak ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Dünya ekonomisinin temel sorunu olan işsizlik, ülkemizin de önde gelen sorunudur. Sorunun ana nedenleri arasında yetersiz yatırımları, hızlı nüfus artışını, kırsal alandan kente göçler ve eğitimsizlik faktörlerini sıralayabiliriz.

İşgücü piyasasına ait verilerin derlenmesinin en önemli amacı istihdamın arttırılmasıdır. İstihdam politikaları, yapılan araştırmalar kapsamında istihdamın yıllar içinde nasıl bir seyir izlediğine dair veriler doğrultusunda oluşturulur. Böylece en iyi sonuç verecek istihdam politikaları belirlenir.

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirebilmek için en kapsamlı veriler TÜİK' in Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ayrıca veri kaynaklarından önemli bir tanesi de İŞKUR 'un İşgücü Piyasası Araştırması 'dır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	57,1	53,2	6,9
2009	57,3	53,1	7,3
2010	52,2	46,6	10,7
2011	56,1	51,6	8,1
2012	57,4	53,1	7,5
2013	55,3	51,2	7,6

Kaynak: TÜİK

TÜİK ‘in yayınlamış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketleri doğrultusunda Zonguldak İlinde 2008 - 2013 yılları arasında; işsizlik oranı en düşük yıl % 6,9 ile 2008 yılı olurken işsizliğin en fazla olduğu yıl % 10,7 ile 2010 olmuştur. İstihdam oranı en düşük yıl % 46,6 ile işsizliğin en fazla olduğu yıl olan 2010 da gerçekleşmiştir.

2014 yılına ait temel işgücü göstergelerinden bahsedilememiştir. Hanehalkı İşgücü İstatistikleri 2014 yılı itibariyle yeni seriye başlanmış olup, bu seri 2014 yılı öncesi yayınlanan sonuçlarla karşılaştırılabilir nitelikte değildir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

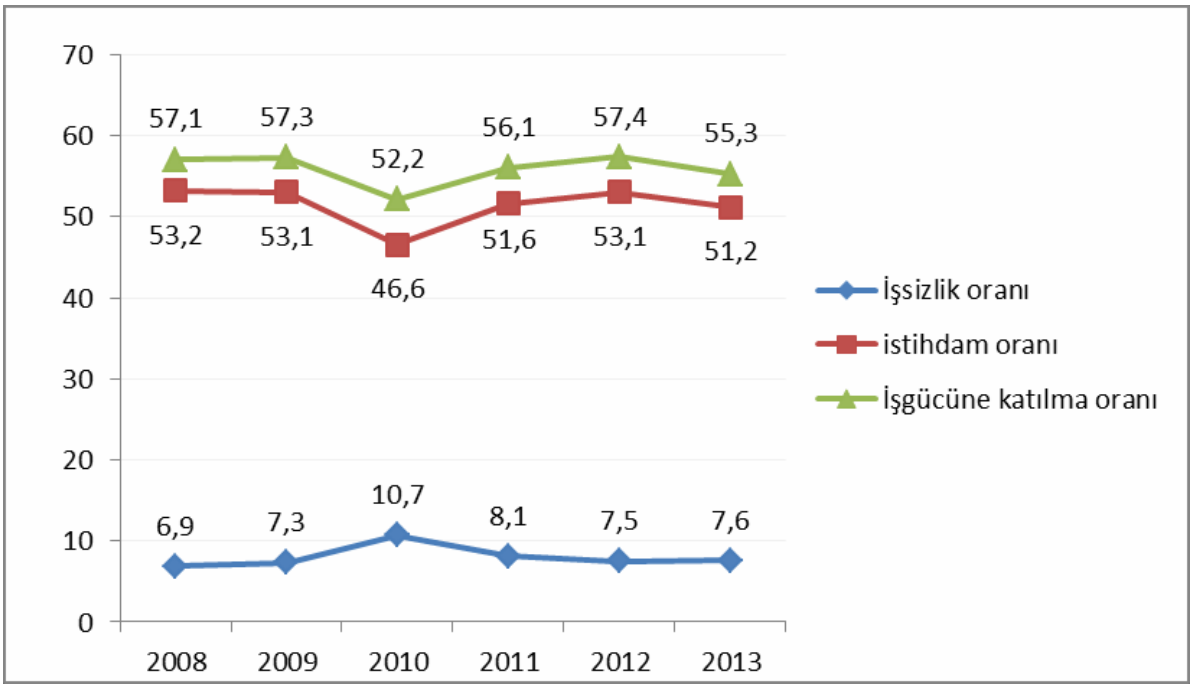

Kaynak: TÜİK

İlin işgücü göstergelerinin en önemli veri setlerinden olan işsizlik, istihdam ve işgücüne katılma oranlarına ait yukarıdaki grafiği 2008-2013 yılları arası incelediğimizde her bir oran kendi içerisinde belirli oran aralığında olduğu küçük değişimlerle aşağı ve yukarı yönlü hareketlerini olduğu görülmektedir. Yıllar itibariyle bakıldığında işgücüne katılma oranının en düşük % 52,2 ile 2010 yılında olduğu, en yüksek katılım oranın ise % 57,4 ile 2012 olduğu, bu yıllardaki işsizlik oranına baktığımızda 2010 yılında % 10,7 olan işsizlik oranı 2012 yılında 3,2 puan düşerek % 7,5 olduğu görülmektedir. İşgücüne katılım oranının düşük olduğu 2010 yılında istihdam oranının da % 46,6 ile en düşük seviyede olduğu görülmektedir. Yukarıdaki grafik genel olarak değerlendirildiğinde işgücüne katılma oranının düşük olduğu yıllarda işsizlik oranının arttığı buna bağlı olarak istihdam oranının da düştüğü göze çarpmaktadır. Aynı şekilde işgücüne katılma oranının artığı yıllarda işsizlik oranının azaldığı ve istihdam oranının da arttığı görülebilmektedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Zonguldak ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

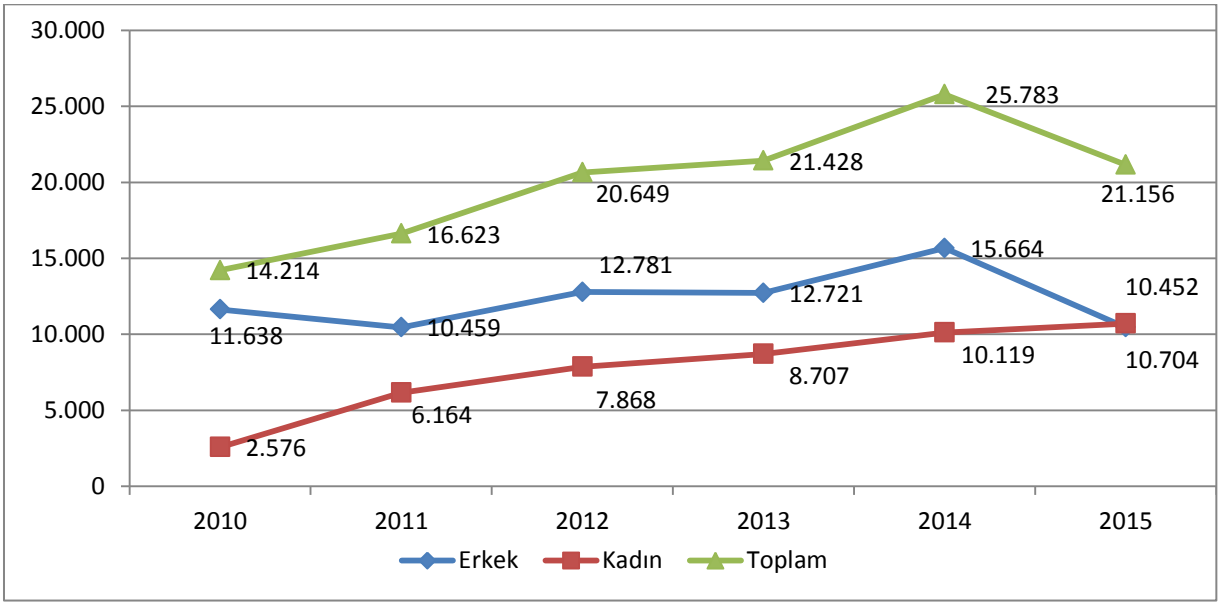

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Zonguldak ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 14 bin 214 kişinin 11 bin 638'i erkeklerden, geri kalan 2 bin 576 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 21 bin 156 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 2 bin 576 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında büyük oranda artışla 10 bin 704'ye yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Zonguldak işgücü piyasası açısından önemli bir husustur. Ayrıca İŞKUR'un Aktif İşgücü Politikaları neticesinde uyguladığı programlara kadınların da katılım göstermesi kayıtlı kadın işsiz sayısının artışının bir diğer nedenidir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

2015	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Temizlik Görevlisi	2.283
Beden İşçisi (Genel)	1.907
Satış Danışmanı	849
Madenci (Genel)	836
Büro Memuru (Genel)	761
Sekreter	492
Beden İşçisi (Temizlik)	435
Şoför-Yük Taşıma	432
Ön Muhasebeci	400
İnşaat İşçisi	393
Diğer Meslekler	12.368
Toplam	**21.156**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Zonguldak ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Temizlik Görevlisi mesleği olup bu meslekte Zonguldak ilinde Kuruma kayıtlı 2 bin 283 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Bin 907 kayıtlı personel ile Beden İşçisi (Genel) mesleği izlemektedir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında "Satış Danışmanı, Madenci (Genel), Büro Memuru (Genel),Sekreter, Beden İşçisi (Temizlik), Şoför-Yük Taşıma, Ön Muhasebeci, İnşaat İşçisi" meslekleri izlemiştir.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (Genel) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

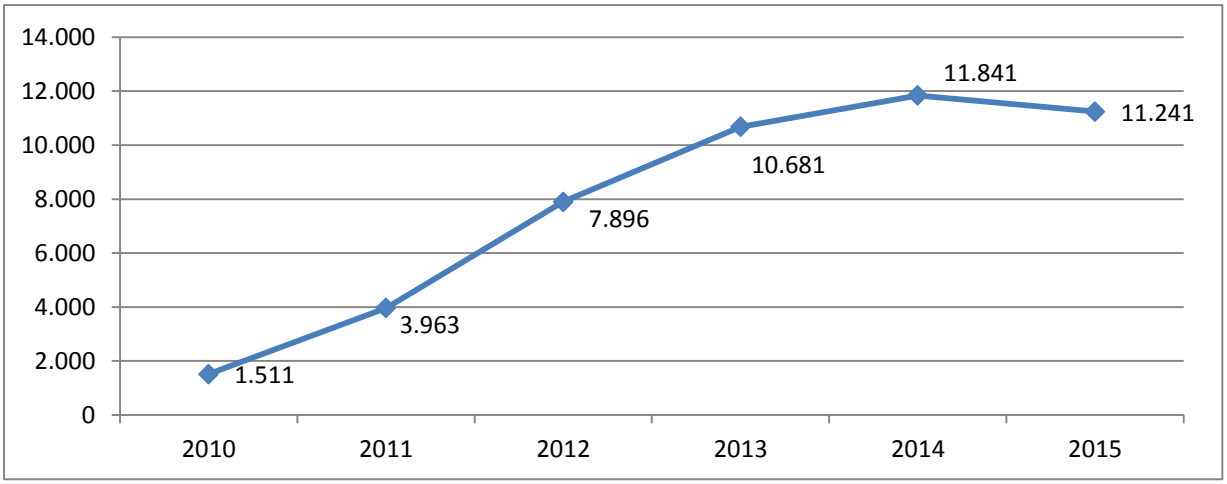

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında Bin 511 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 11 bin 241 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	1.272
Temizlik Görevlisi	666
Makineci (Dikiş)	535
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	500
Garson (Servis Elemanı)	492
Satış Danışmanı	438
Reyon Görevlisi	274
Sterilizasyon Görevlisi	200
Madenci (Genel)	184
Güvenlik Görevlisi	176
Diğer Meslekler	6.504
Toplam	**11.241**

Kaynak: İŞKUR

Zonguldak ilinde 2015 yılında 11 bin 241 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk 3 sırada Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Makineci (Dikiş) meslekleri yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri "Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Reyon Görevlisi, Sterilizasyon Görevlisi, Madenci (Genel), Güvenlik Görevlisi" meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Zonguldak ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

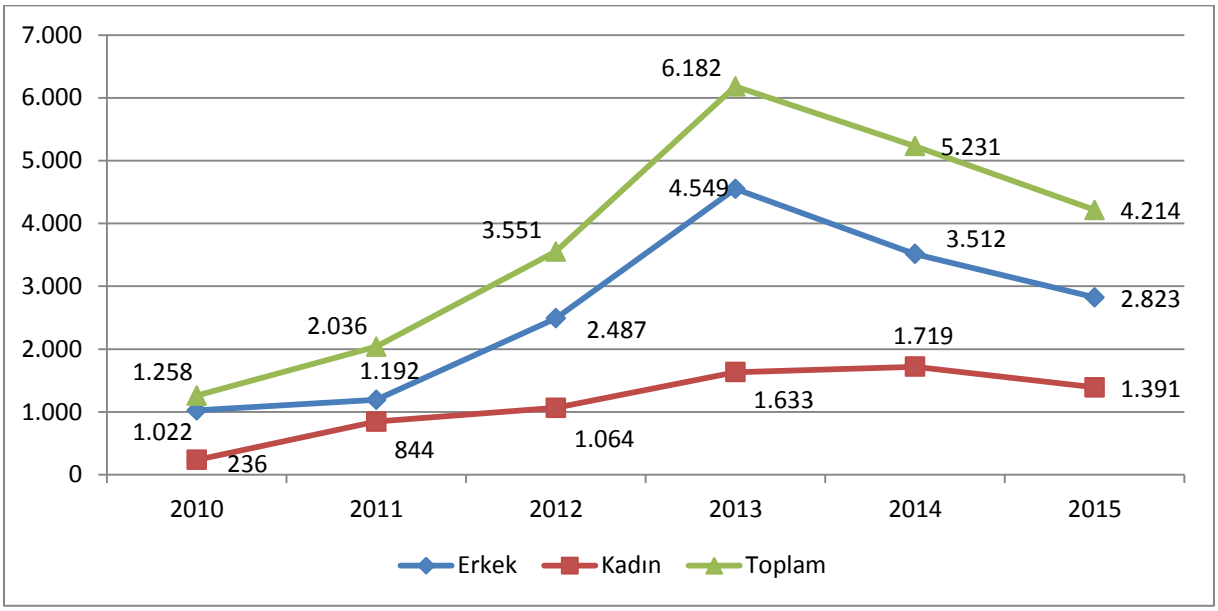

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 258 olan Zonguldak ilinde işe yerleştirilenlerin bin 22'si erkeklerden, geri kalan 236 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2011, 2012, ve 2013 yıllarında hızlı bir artış göstermiştir. 2014 ve 2015 yıllarında 2013 yılına göre düşüş görülmüştür. 2015 yılında Zonguldak ilinde 4 bin 214 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 67'sini erkekler, yüzde 33'ünü ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2013 yılından sonra işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, maden Zonguldak'ta maden sektöründeki belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü

piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	929
Temizlik Görevlisi	496
Güvenlik Görevlisi	187
Garson (Servis Elemanı)	151
Satış Danışmanı	146
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	142
Muhasebe Yardımcı Elemanı	99
Makineci (Dikiş)	93
Konfeksiyon İşçisi	91
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	69
Diğer Meslekler	1.811
Toplam	**4.214**

Kaynak: İŞKUR

Zonguldak ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Bu mesleğin Mesleklere Göre Açık İş Sayıları tablosunda en üst basamakta yer alması ve Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı tablosunda da ikinci olması doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 4 bin 214 işe yerleştirmenin 929'u bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Muhasebe Yardımcı Elemanı, Makineci , Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Zonguldak ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	61	1.121	878	1.791	7	220	946	3.132	229	5.912
2014	55	1.304	173	734	8	411	236	2.449	45	1.219
2013	75	1.403	182	477	4	221	261	2.101	21	768
2012	68	1.519	58	96	4	210	130	1.825	10	680
2011	50	1.069	43	99	3	174	96	1.342	4	341
2010	69	1.350	5	28	1	50	75	1.428	5	247

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam bin 946 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 3 bin 132 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 75 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının 946 olması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 428 iken 2015 yılında 3 bin 132 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 5programın açıldığı ve bu programlardan 28 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında 878 program açılmış ve bin 791 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 61 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan bin 121 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 1 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 7'ye yükselmiş ve katılımcı sayıları da 50'den 220'ye yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 229 program düzenlenmiş olup bu programlardan 5 bin 912 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Zonguldak ilinde 2015 yılında toplam 6 bin 763 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 3 bin 414'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	6.763	3.414
2014	5.728	3.294
2013	4.150	2.484
2012	3.480	2.148
2011	3.104	2.497
2010	3.309	2.535

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	324
Madenci (Genel)	306
Şoför-Yük Taşıma	150
Satış Danışmanı	140
Temizlik Görevlisi	140
Büro Memuru (Genel)	86
İnşaat İşçisi	80
Aşçı	55
Ön Muhasebeci	51
Kasiyer	48
Diğer Meslekler	2.034
Toplam	**3.414**

Kaynak: İŞKUR

Zonguldak ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk iki içinde yer

almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 324 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Madenci (Genel) mesleğinde bu sayı 306 olarak gerçekleşmiştir. Madenci (Genel) mesleğinin bu tabloda ikinci sırada yer almasının nedeni 2015 yılında maden sektöründe yaşanan krizdir. Bu meslekleri ise "Şoför-Yük Taşıma, Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), İnşaat İşçisi, Aşçı, Ön Muhasebeci, Kasiyer" meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif

istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Zonguldak ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Zonguldak ilinde 393 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 42 bin 709 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Zonguldak ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Zonguldak ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	105
Toptan ve Perakende Ticaret	97
İnşaat	54
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	31
Ulaştırma ve Depolama	25
Eğitim	21
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	20
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	13
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4
Bilgi ve İletişim	3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	2
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**393**

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Zonguldak ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 26,7'si İmalat sektöründe yer almaktadır. İmalat sektörü Zonguldak ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,7'dir. Bu durumda Zonguldak ilinde İmalat

sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 24,6'sı bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 20 olan Türkiye ortalamasından yüksek bir oran olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat veya Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde bulunmaktadır. Daha sonra ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Bilgi ve İletişim sektörü karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Zonguldak ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

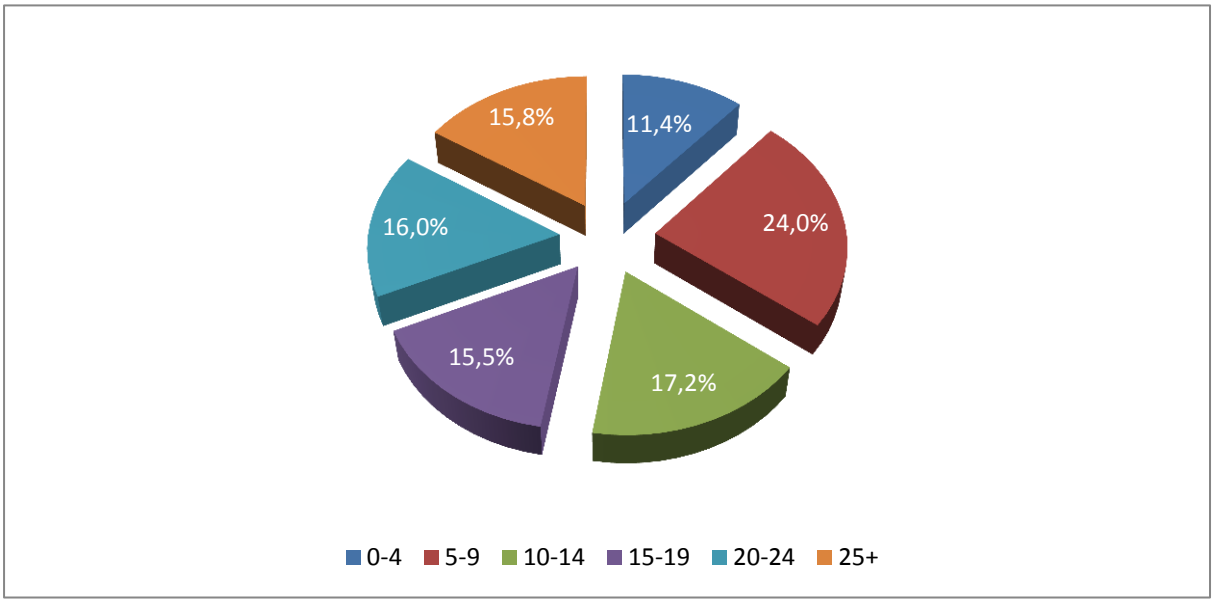

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Zonguldak ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 24'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 17,2'dir. İşyerlerinin yüzde 35,4'ü 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 3 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

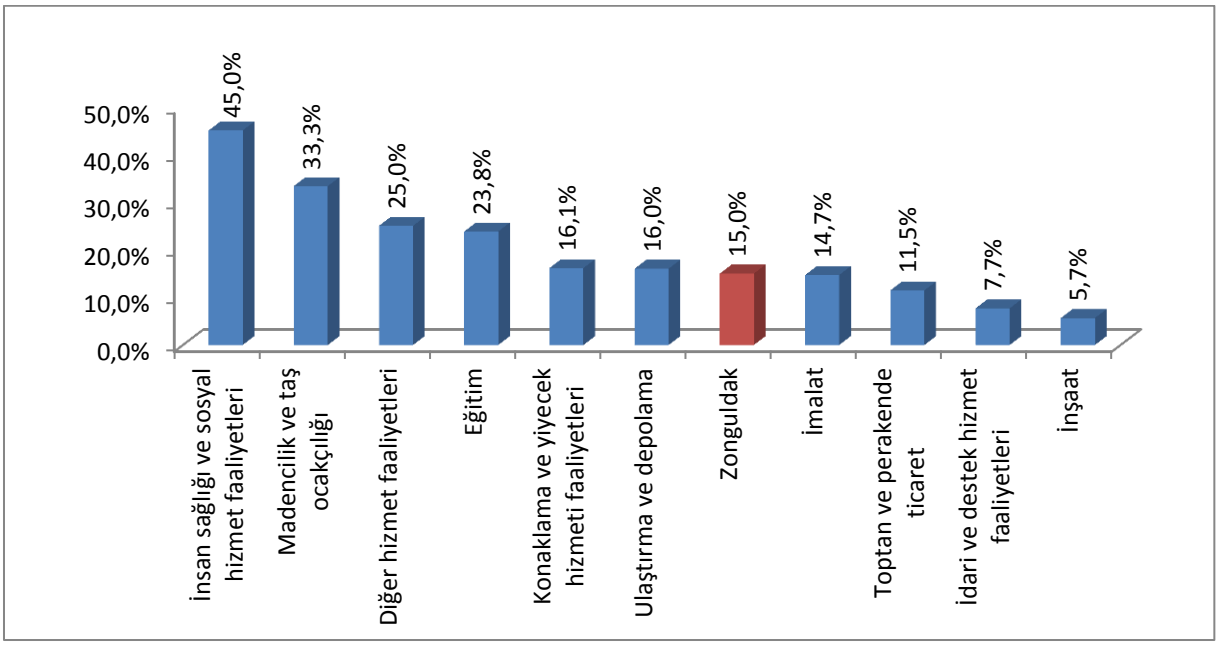

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 45'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Zonguldak ili genelinde bu oran yüzde 15 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 45 ile birinci sırada yer almıştır. Zonguldak ilinde ikinci sırada Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü yer almıştır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün lider sektörlerden biri olması Zonguldak ilinin jeolojik alt yapısı ile ilgilidir. Bilindiği gibi Zonguldak ili bir maden coğrafyasında yer almaktadır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 33,3'ünde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 25'lik oranla Diğer hizmet faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

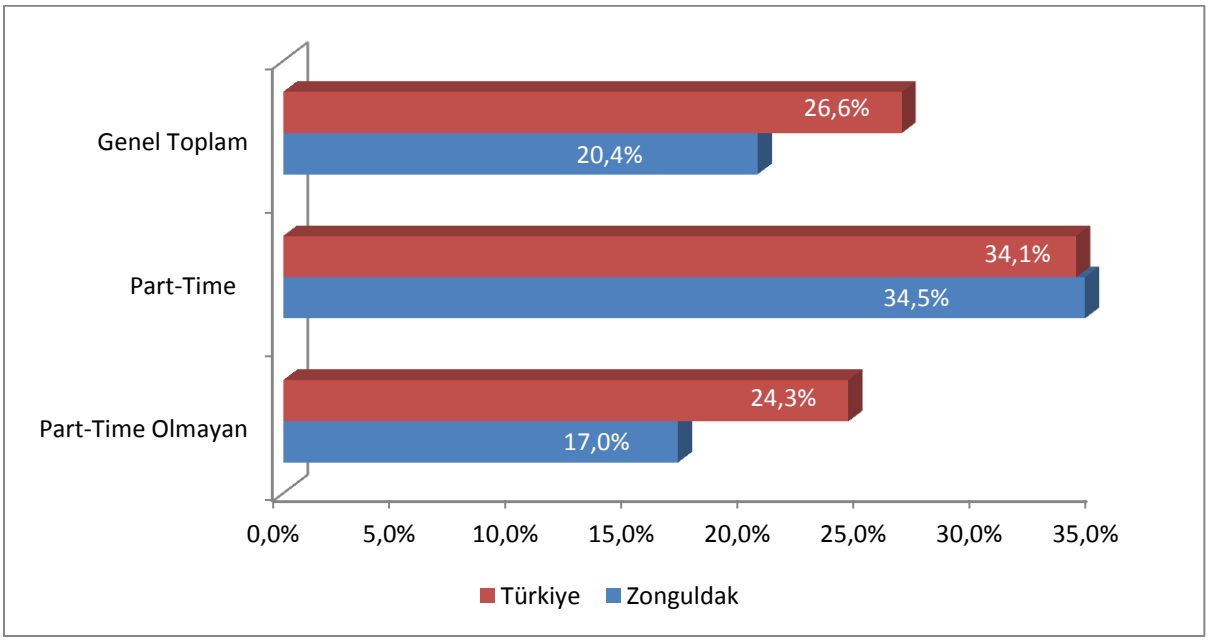

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Zonguldak ilinde bu oran yüzde 20,4 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Zonguldak ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 34,5 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 17 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Zonguldak ilinde part-time çalışma kadın istihdamı türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

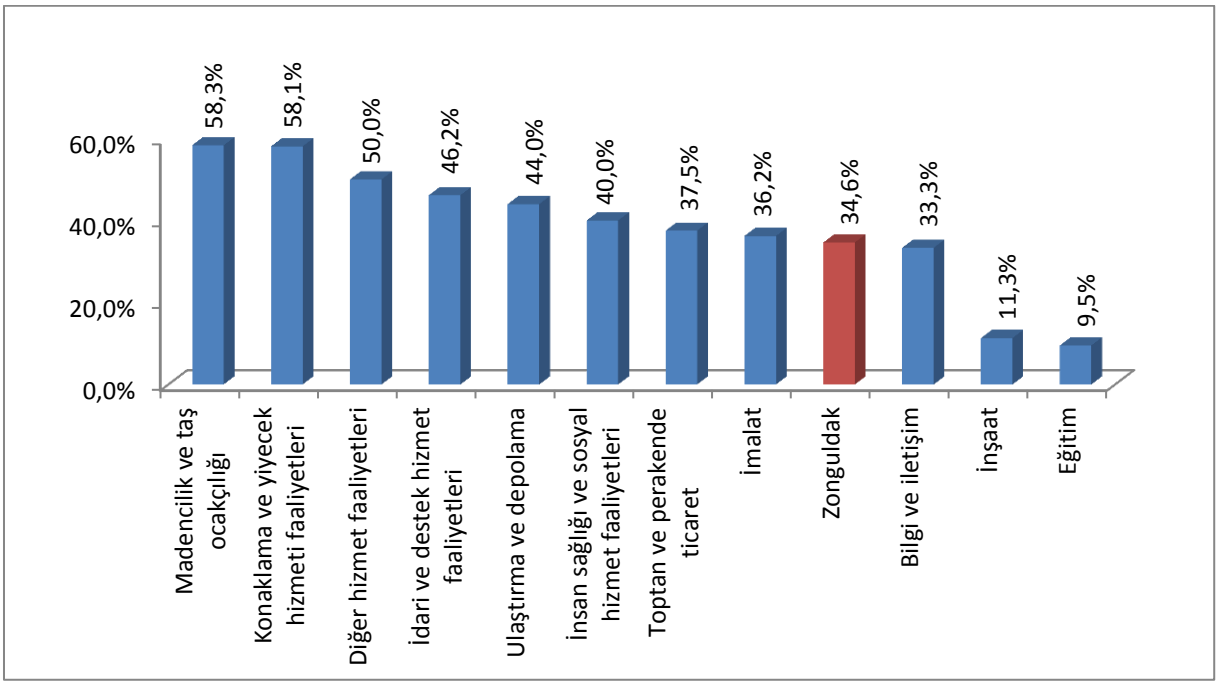

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde işyerlerinin yüzde 34,6'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Zonguldak ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe görünmektedir. Bu durum Zonguldak ili için normal bir durumdur. Çünkü daha önceki tablolarda da bahsedildiği gibi Zonguldak ili bir madencilik şehridir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yarısından fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat ve Eğitim sektörleri ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektörler olmuştur. İnşaat ve Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi ve sadece günün belirli saat aralıklarında çalışma imkânlarının bulunması olarak söylenebilir.

Zonguldak ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Madencilik ve taş ocakçılığı, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve İmalat sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

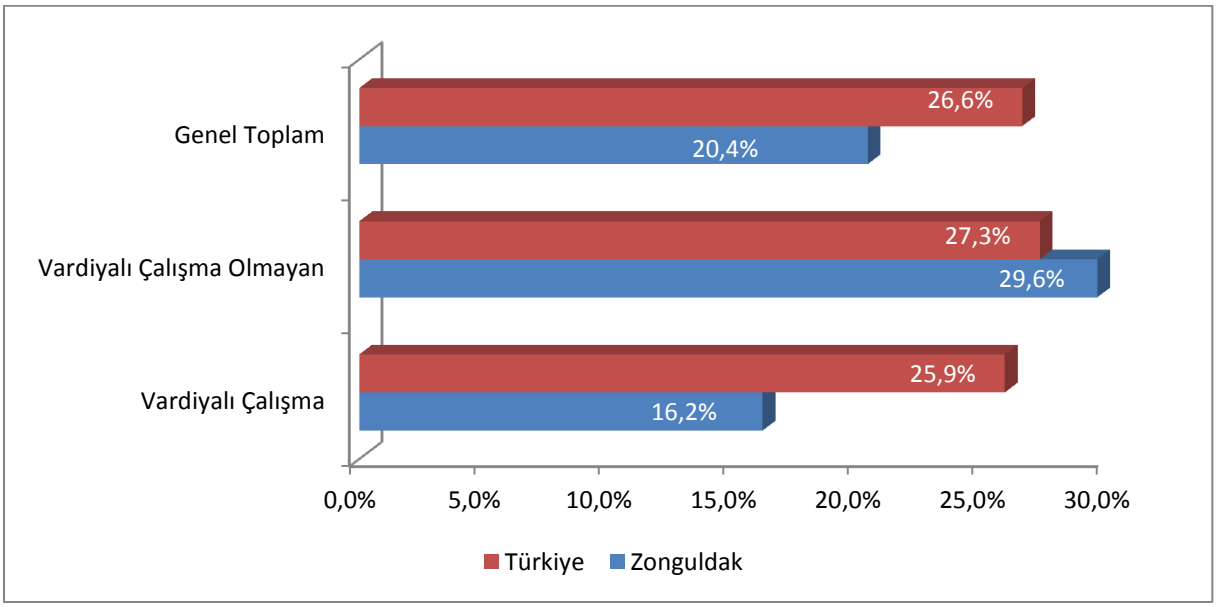

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 16,2'si kadın, yüzde 83,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 29,6'ya yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 20,4'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 5 çalışandan 1'i kadın 4'ü erkeklerden oluşmakta olup kadınların işgücüne katılma oranı Türkiye ortalamasından daha aşağıda bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Zonguldak ilinde 13 puandan fazla bir fark ile çok daha fazla belirgindir.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

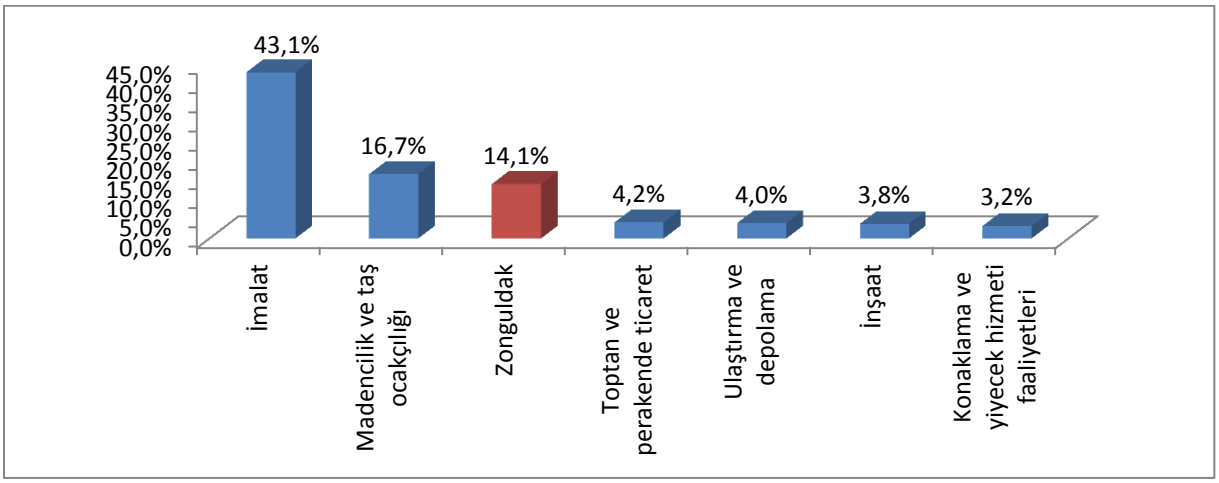

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde 17 sektörden 6 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 43,1'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 16,7 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Zonguldak ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve Zonguldak ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 55 ile İmalat ve yüzde 30,1 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

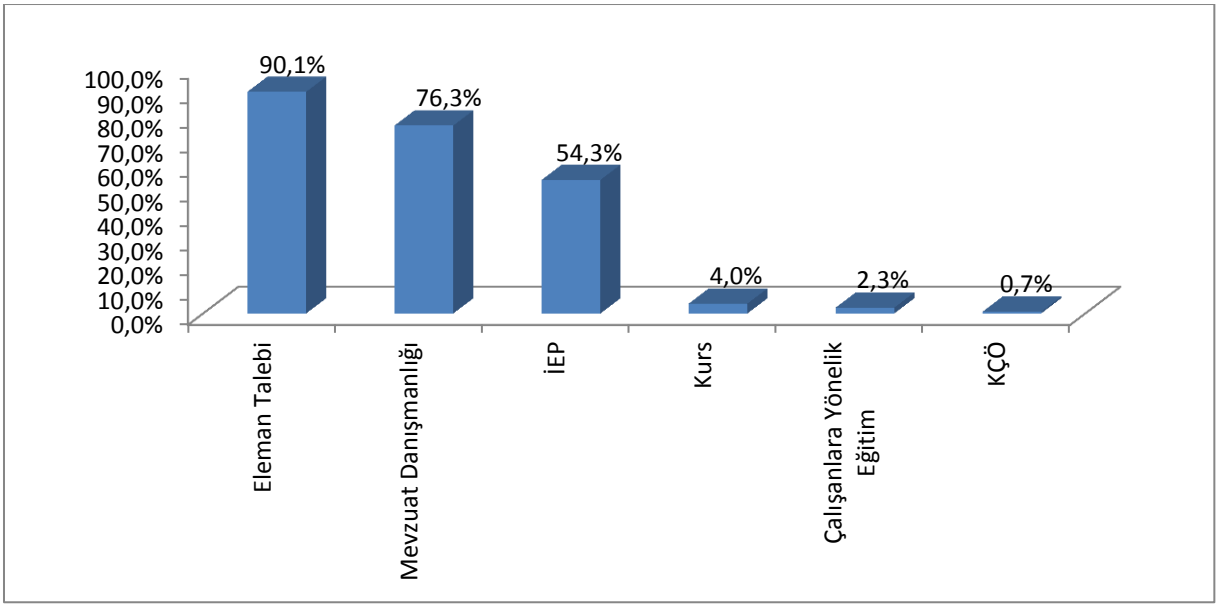

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 77,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Zonguldak ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 90,1'i İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 76,3'ü mevzuat danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Zonguldak ilinde yüzde 54,3 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

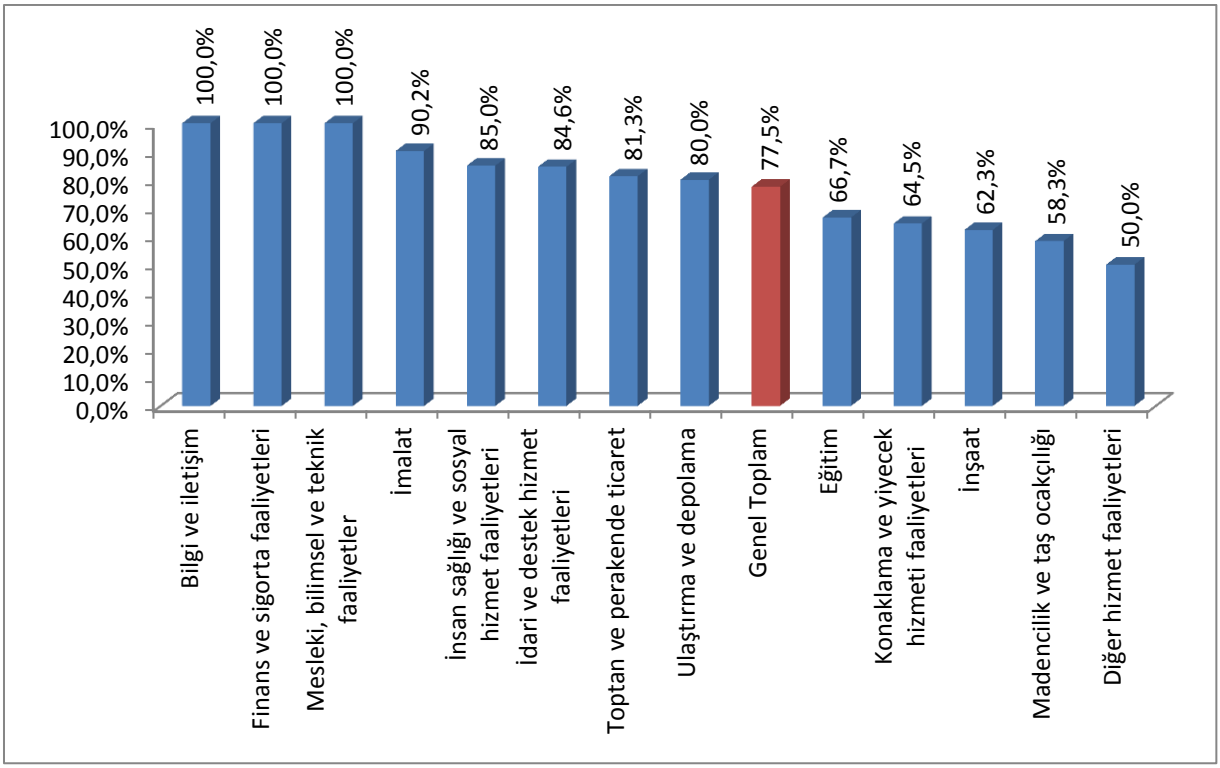

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Zonguldak ilinde Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörlerinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Satır Etiketleri	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	100,0%	28,6%	0,0%	0,0%	85,7%
İmalat	5,4%	93,5%	56,5%	1,1%	6,5%	77,2%
İnşaat	0,0%	84,8%	36,4%	0,0%	0,0%	81,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	2,6%	96,2%	60,3%	0,0%	5,1%	69,2%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	85,0%	40,0%	0,0%	0,0%	95,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	95,0%	45,0%	0,0%	5,0%	90,0%
Bilgi ve İletişim	0,0%	66,7%	100,0%	0,0%	0,0%	33,3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	90,9%	54,5%	0,0%	0,0%	54,5%
Eğitim	0,0%	78,6%	50,0%	0,0%	0,0%	78,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	70,6%	82,4%	5,9%	5,9%	76,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**2,3%**	**90,1%**	**54,3%**	**0,7%**	**4,0%**	**76,3%**

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi işbaşı eğitim programı hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı ise hem eleman talebi hem de işbaşı eğitim programı hizmetlerinden yararlanmışlardır.

Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı ilk iki sektördeki oran gibi yüzde 100 olarak gerçekleşmiştir. Bu sektörde hizmetlerden yararlanan işyerleri içinde en yüksek dağılım ile eleman talebi hizmeti göze çarpmaktadır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan diğer bir husus sadece İmalat sektöründeki işyerleri İŞKUR'un bütün hizmetlerinden faydalanmışlardır. İmalat sektöründeki hizmetlerden

faydalanan işyerlerinin yüzde 93,5'i eleman talebi, yüzde 77,2'i mevzuat danışmanlığı ve Yüzde 56,5 ile işbaşı eğitim programından faydalanmıştır. Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Zonguldak ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Zonguldak ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

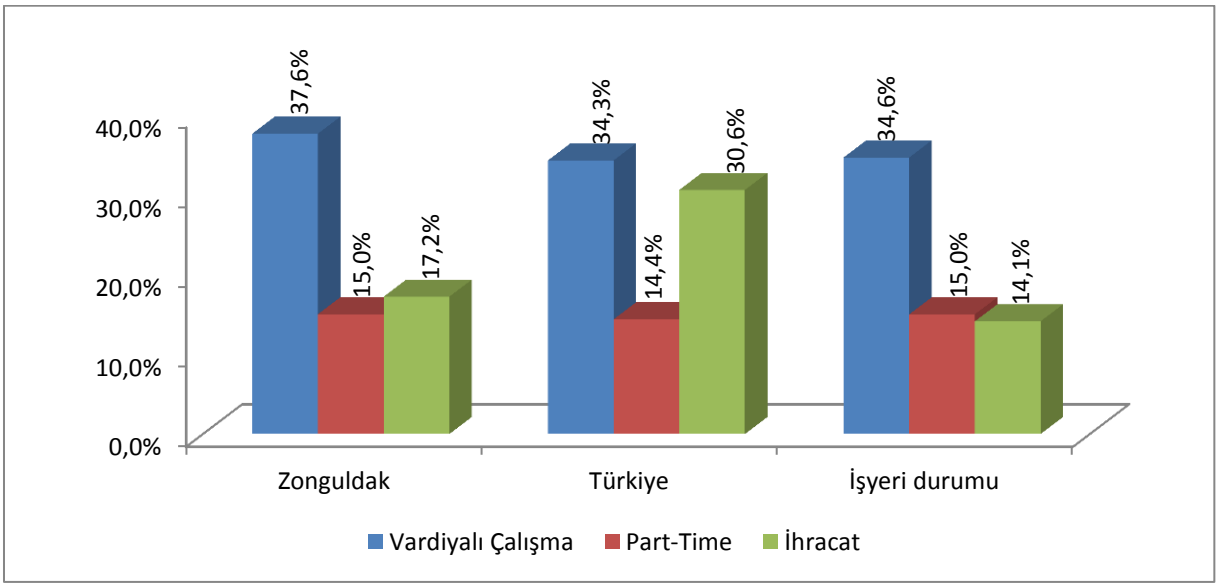

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Zonguldak ilinde ise bu oran yüzde 37,6 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Zonguldak ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 34,6'sı vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma yapmaktadır. Ancak ihracat yapan işyeri oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinde daha düşüktür.

Mevcut İstihdam

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 24 bin 343 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 19 bin 377 çalışan erkeklerden, 4 bin 965 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	11.190	2.191	13.381
Toptan ve Perakende Ticaret	2.553	610	3.164
İnşaat	1.503	235	1.738
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1.019	318	1.337
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	389	552	941
Eğitim	395	516	911
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	545	287	832
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	717	26	743
Ulaştırma ve Depolama	666	47	713
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	119	128	247
Diğer Hizmet Faaliyetleri	107	20	127
Bilgi ve İletişim	85	12	97
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	45	13	58
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	23	0	23
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6	10	16
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	15	0	15
Genel Toplam	**19.377**	**4.965**	**24.343**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Zonguldak ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Zonguldak ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 58 oranında, kadınlarda ise yüzde 44 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 42'luk ve yüzde 56'lik oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 55 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

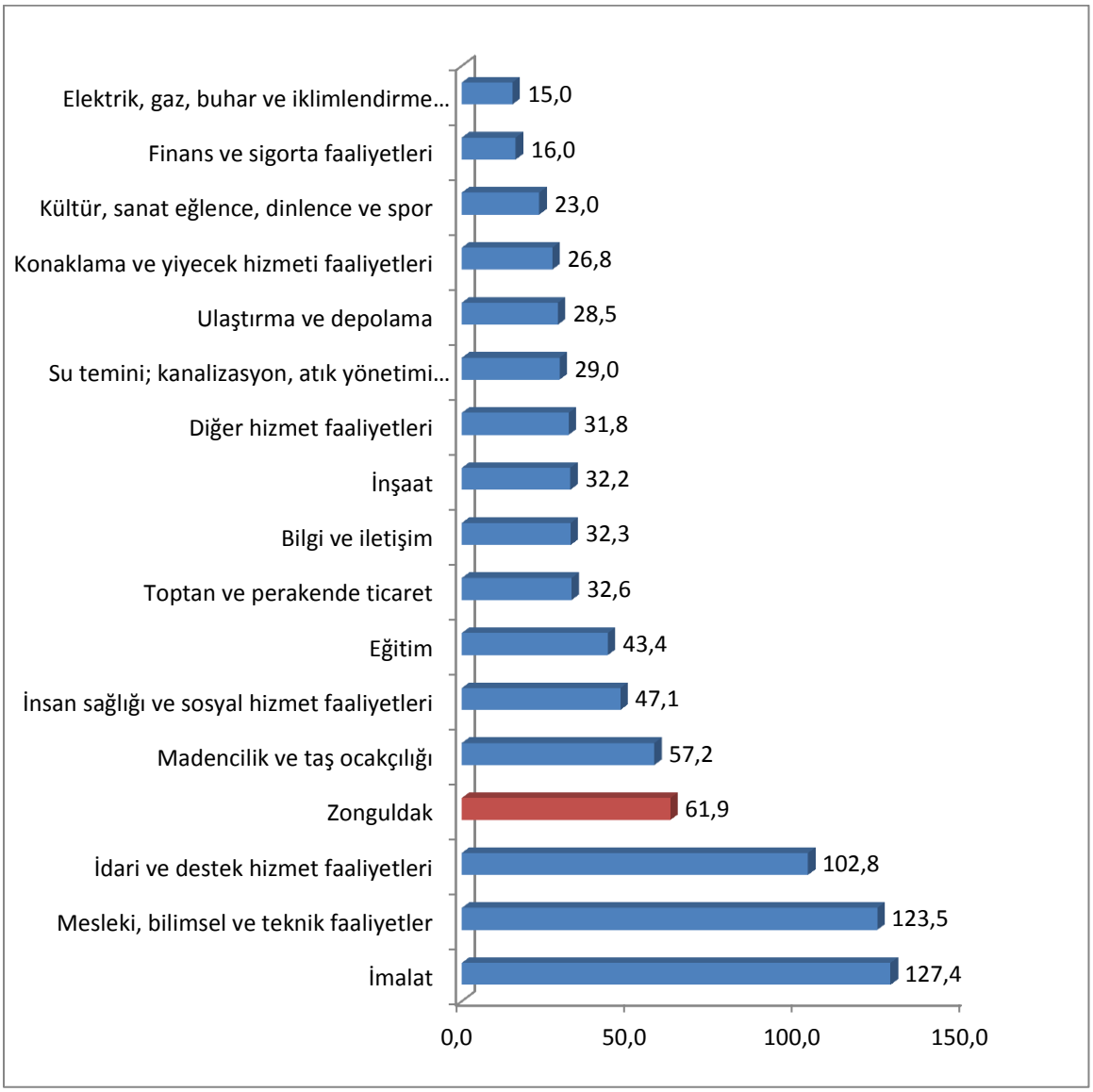

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Zonguldak ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 61,9 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İmalat sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 127,4; ikinci sırada bulunan Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe 123,5 kişi ve üçüncü sırada bulunan İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe 102,8 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektörünün Zonguldak ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün ilk sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	5.350	1.078	6.428
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	4.041	292	4.333
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3.081	207	3.289
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.382	785	3.167
Profesyonel Meslek Mensupları	1.505	1.048	2.553
Hizmet ve Satış Elemanları	1.493	789	2.282
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	991	658	1.649
Yöneticiler	461	104	565
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	73	4	77
Genel Toplam	**19.377**	**4.965**	**24.343**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 26,4'ü, erkek çalışanların yüzde 21,9'u ve kadın çalışanların yüzde 4,4'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 17,7 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 93,8 oranında erkeklerin, yüzde 6,2 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Zonguldak ilinin sosyo-ekonomik yapısı itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	1.069	368	1.437
5-9	2.841	1.448	4.289
10-14	2.378	784	3.162
15-19	1.607	753	2.360
20-24	3.206	651	3.857
25+	8.276	961	9.237
Genel Toplam	**19.377**	**4.965**	**24.343**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 25,6'sı kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 33,7; 10-14 yaş için yüzde 24,7; 15-19 yaş için yüzde 31,9 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 16,8 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 10,4 olarak gerçekleşmiştir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 15,8'dir. Ancak toplam işyerleri içindeki payı düşük olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 37,9'u 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Tablo 13'de ise Zonguldak ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk beş mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında benzer olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği Mekanik Bakım Onarımcısı oluşturmaktadır. İkinci sıradaki mesleği ise bahsedildiği gibi şehrin madencilik şehri olmasının getirisi olarak Madenci (Genel) mesleği gelmektedir. Kadın çalışanlar arasında ise ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Kadınlarda ikinci sırada Temizlik Görevlisi mesleği bulunmaktadır.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Mekanik Bakım Onarımcısı	Makineci (Dikiş)	Mekanik Bakım Onarımcısı
Madenci (Genel)	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Beden İşçisi (Genel)
Vardiya Amiri - Büro İşleri	Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	Temizlik Görevlisi (Hastane)
Temizlik Görevlisi	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Madenci (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Uzman (Genel)	Vardiya Amiri - Büro İşleri
Şoför (Yolcu Taşıma)	Temizlik Görevlisi (Hastane)	Güvenlik Görevlisi (Hastane)
Temizlik Görevlisi (Hastane)	Güvenlik Görevlisi (Hastane)	Şoför-Yük Taşıma
Ahşap Mobilya İmalatçısı	Satış Danışmanı	Şoför (Yolcu Taşıma)
Güvenlik Görevlisi (Hastane)	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Ahşap Mobilya İmalatçısı

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran meslek Mekanik Bakım Onarımcısı mesleğidir. Bu mesleği takip eden diğer meslekler; Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi (Hastane), Madenci (Genel), Vardiya Amiri - Büro İşleri, Güvenlik Görevlisi (Hastane), Şoför-Yük Taşıma, Şoför (Yolcu Taşıma), Ahşap Mobilya İmalatçısı olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

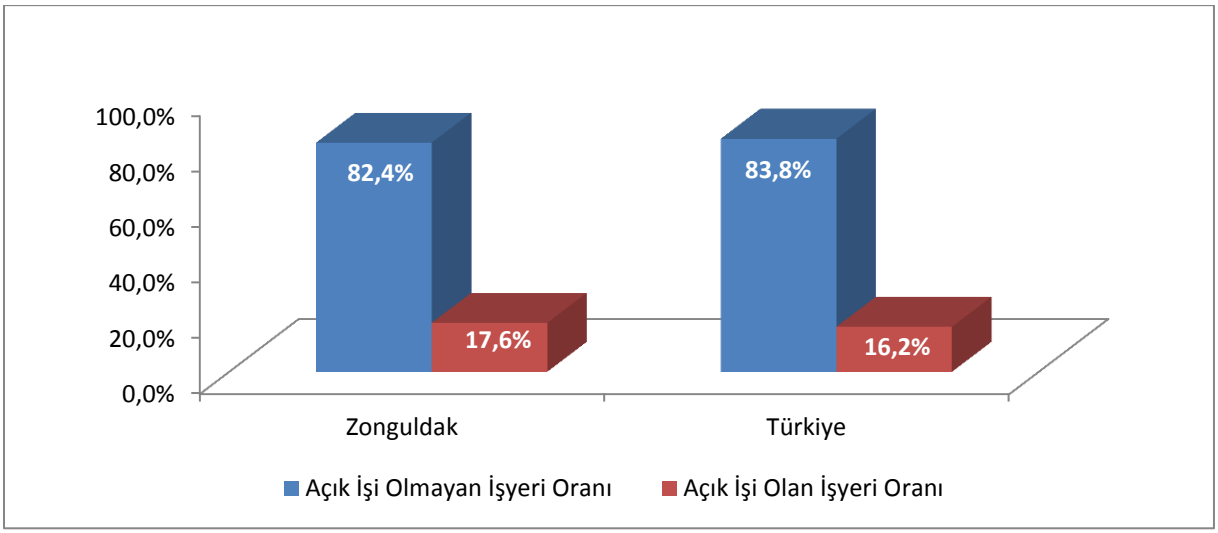

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 17,6'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre yüksek olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Zonguldak ilinde 69 işyerinden 290 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	182
Toptan ve Perakende Ticaret	35
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	29
İnşaat	11
Eğitim	10
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	6
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	6
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5
Ulaştırma ve Depolama	3
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2
Zonguldak	**290**

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 290 kişilik açık işin yüzde 62,7'sine tekabül eden 182 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. En az açık işin görüldü sektör ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İş yeri Oranı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,7%	8,3%
İmalat	1,3%	25,5%
İnşaat	0,6%	13,2%
Toptan ve Perakende Ticaret	1,1%	17,7%
Ulaştırma ve Depolama	0,4%	8,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3,4%	16,1%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2,4%	50,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,1%	15,4%
Eğitim	1,1%	14,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,6%	20,0%
Zonguldak	**1,2%**	**17,6%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Zonguldak ilinde açık iş oranı yüzde 1,2 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Zonguldak ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu

anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4 ile Bilgi ve İletişim sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörünü yüzde 25,5 ile İmalat sektörü ve yüzde 20 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Diğer bir ifade ile İmalat sektöründe her 4 iş yerinden 1'inde, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe de her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

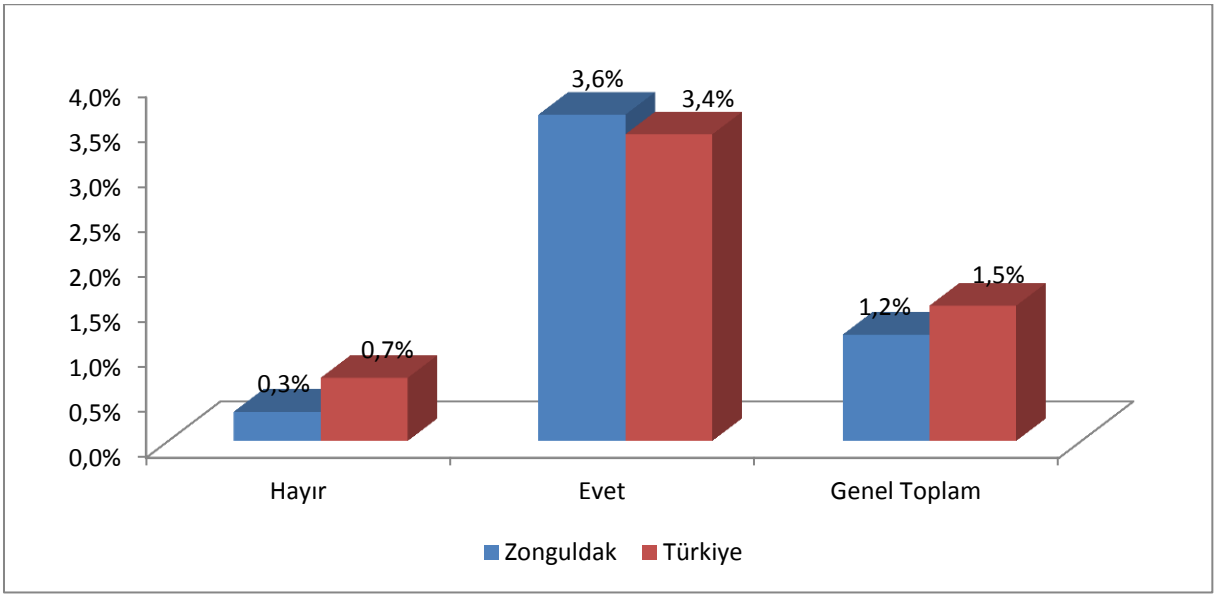

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 3,6; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,3 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir; ancak teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

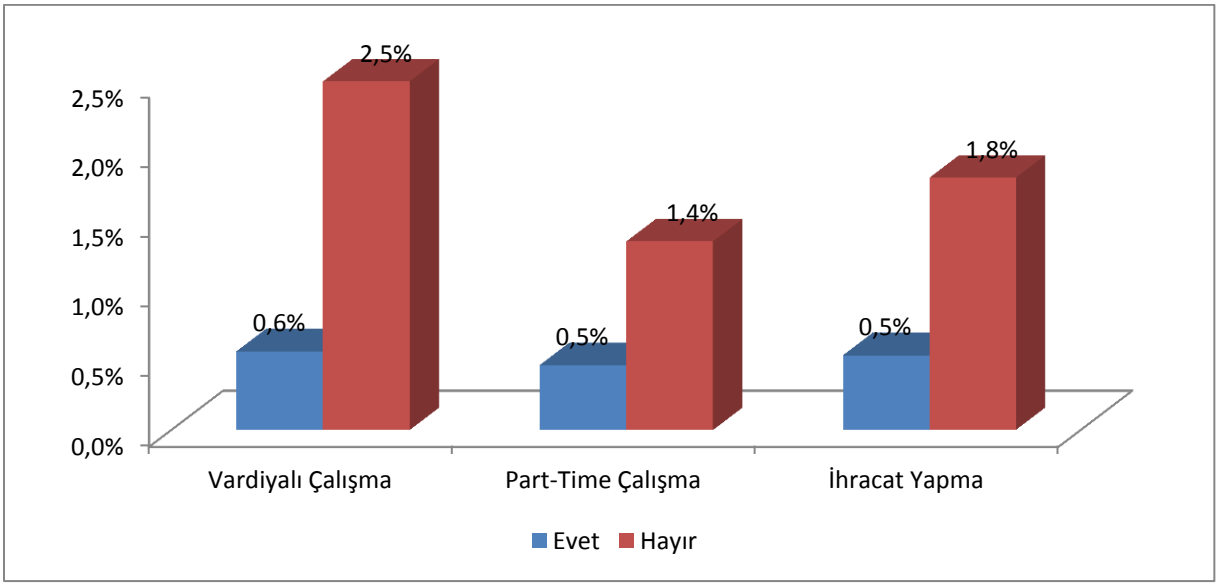

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,5 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,4'tür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 0,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

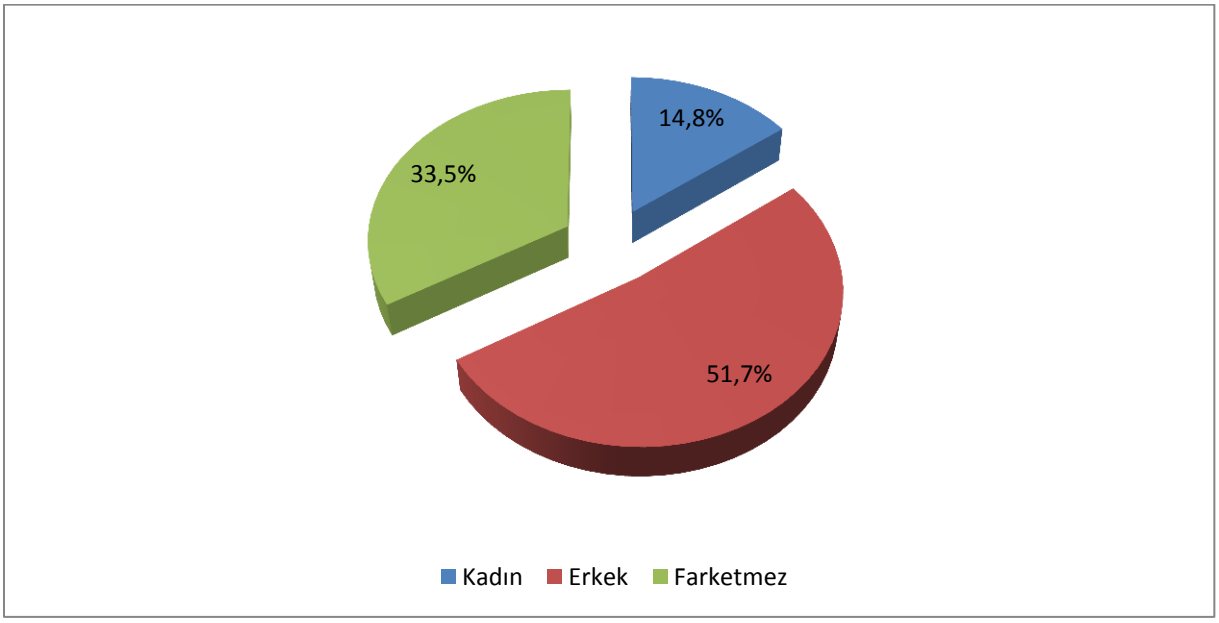

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Zonguldak ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 51,7'sinde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 14,8 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 33,5 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

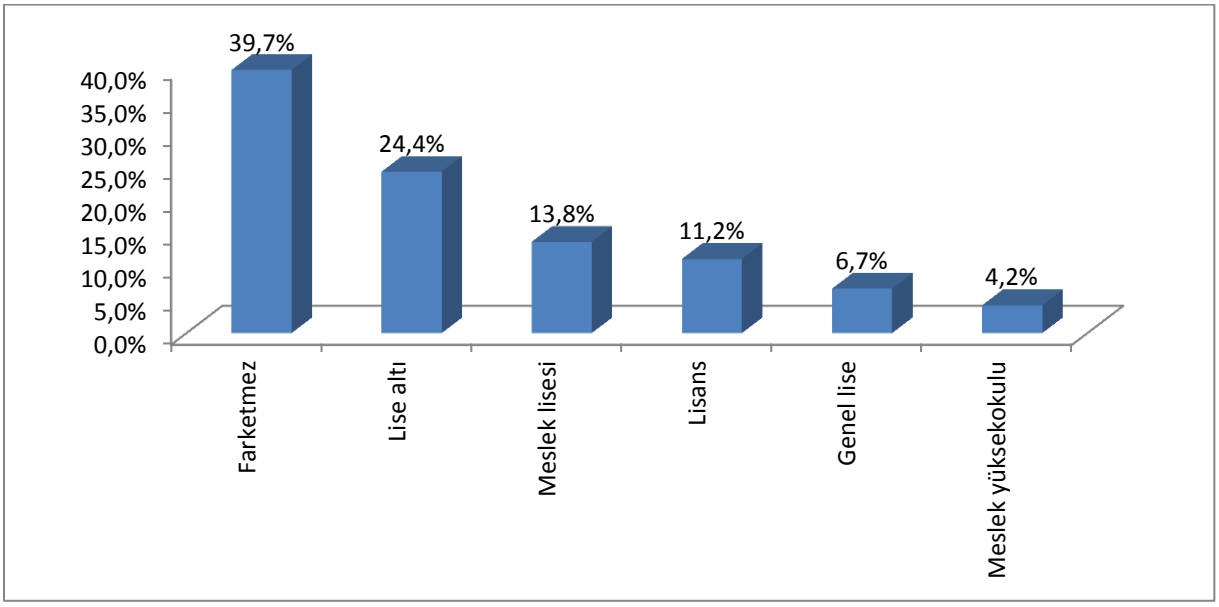

Kaynak: İPA

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Zonguldak ilindeki açık işlerin yüzde 39,7'sinde işverenler herhangi bir mezuniyet derecesi belirtmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise lise altı seviyesi olarak görülmektedir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

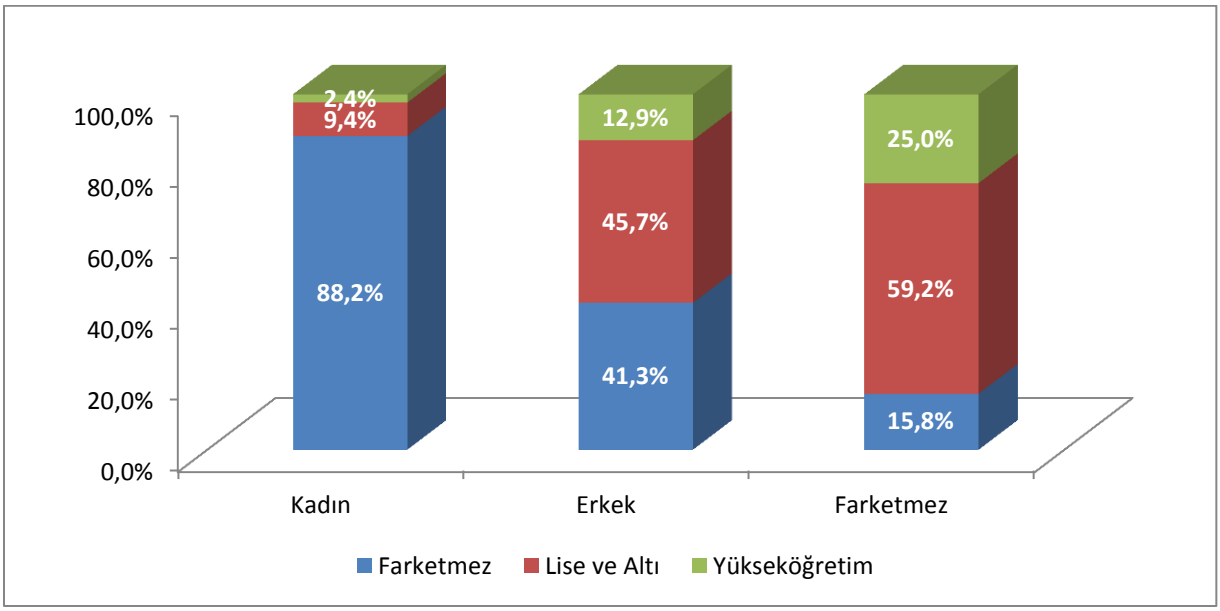

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere işgücü taleplerinde herhangi bir eğitim düzeyi belirtilmediği ön plana çıkmıştır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlar için yüzde 88,2 oranında eğitim düzeyinin belirtilmediği talepler alınmış, erkeklerde ise ağırlıklı olarak yüzde 45,7 oranında lise ve altı öğrenim düzeyinde personel talep edilmiştir. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Farketmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	80,0%	20,0%
İmalat	40,1%	51,4%	8,5%
İnşaat	9,1%	27,3%	63,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	34,3%	45,7%	20,0%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	100,0%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	75,9%	24,1%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	50,0%	50,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	33,3%	66,7%
Genel Toplam	**39,7%**	**44,9%**	**15,4%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece eğitim sektörü bulunmaktadır. Bu da eğitim sektöründe çalışan personellerin büyük çoğunluğunun beyaz yakalı olduğunun bir göstergesidir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Ulaştırma ve depolama sektörüdür. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründen alınan açık işleri yarısında lise ve altı eğitim düzeyi tercih edilirken diğer yarısı için de herhangi bir eğitim düzeyi belirtilmemiştir. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründen alınan açık işlerin tamamında ise herhangi bir eğitim düzeyi tercihi belirtilmemiştir.

Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki açık işlerin yüzde 80 gibi bir oranda lise ve altı seviyede talep verilmiştir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe yüzde 20 oranında da yükseköğretim seviyesinde personel talebinin olduğu görülmektedir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe talep veren işverenlerden hiç biri eğitim düzeyi tercihi için "fark etmez" dememiştir.

İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 33,3 gibi bir oranda lise ve altı seviyede talep verilmiştir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yüzde 66,7 oranında da yükseköğretim seviyesinde personel talebinin olduğu görülmektedir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe olduğu gibi İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe talep veren işverenlerden hiç biri eğitim düzeyi tercihi için "fark etmez" dememiştir. Görüldüğü bu sektörde verilen açık işlerde her 3 kişiden 1'i için lise ve altı öğrenim seviyesi, her 3 kişiden 2'si için de yükseköğretim öğrenim seviyesi tercih edilmiştir.

Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 75,9'unda işverenler eğitim düzeyi için "fark etmez" seçeneğini işaretlemiş, geri kalan yüzde 24,1'lik açık iş için ise lise ve

altı eğitim düzeyini tercih etmişlerdir. Bu sektörde çalışanların ağırlıklı olarak mavi yakalı olmaları bu veriyi doğrulayan bir durumdur.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; İmalat, İnşaat, Toptan ve perakende ticaret sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

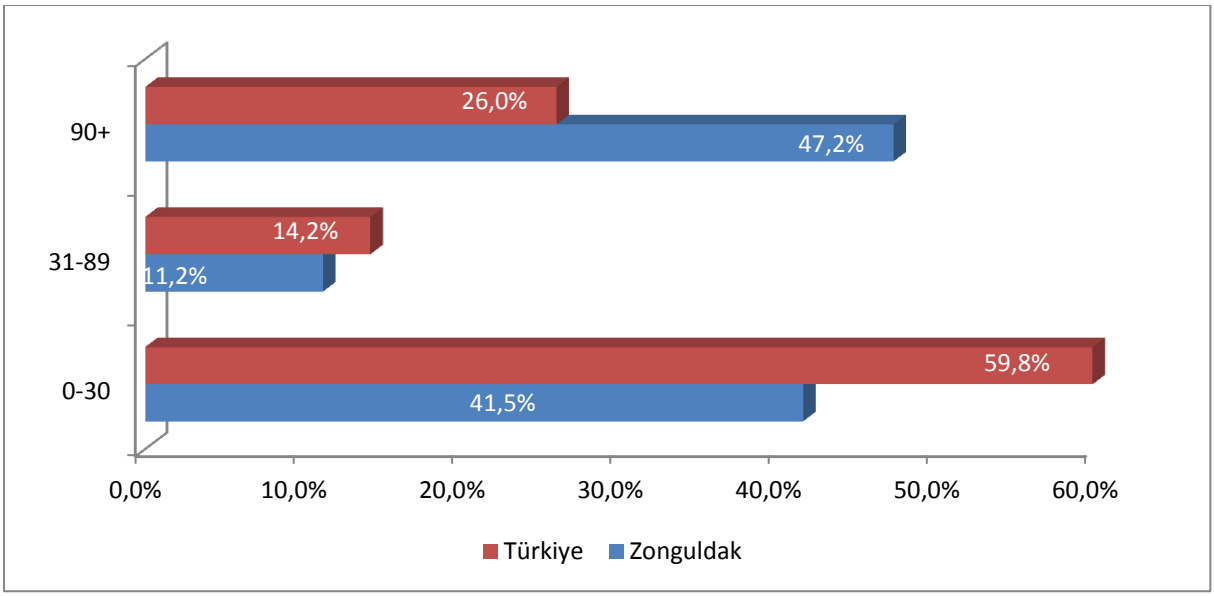

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Zonguldak ilinde açık işlerin yüzde 41,5'i 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha düşük tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 11,2'dir. Bu oran da Türkiye geneline göre düşük gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Zonguldak'ta gerçekleşen oran Türkiye geneline göre yüksek kalmıştır. Yani Zonguldak ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha uzun sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Farketmez
0-30	0,0%	31,8%	74,9%
31-89	7,0%	9,5%	15,8%
90+	93,0%	58,7%	9,4%

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün arasında açık iş arama süresi bulunmamaktadır. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 31,8 olarak tespit edilmiştir.

Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi yüzde 7 oranında gerçekleşirken erkeklerde yüzde 9,5 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde kadınlar erkeklere nazaran daha ön plandadır. Cinsiyet tercihinde bulunulmamış açık işlerde en yüksek oran yüzde 74,9 ile 0-30 gün arasındaki açık iş arama süresi içerisinde gerçekleşmiştir.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

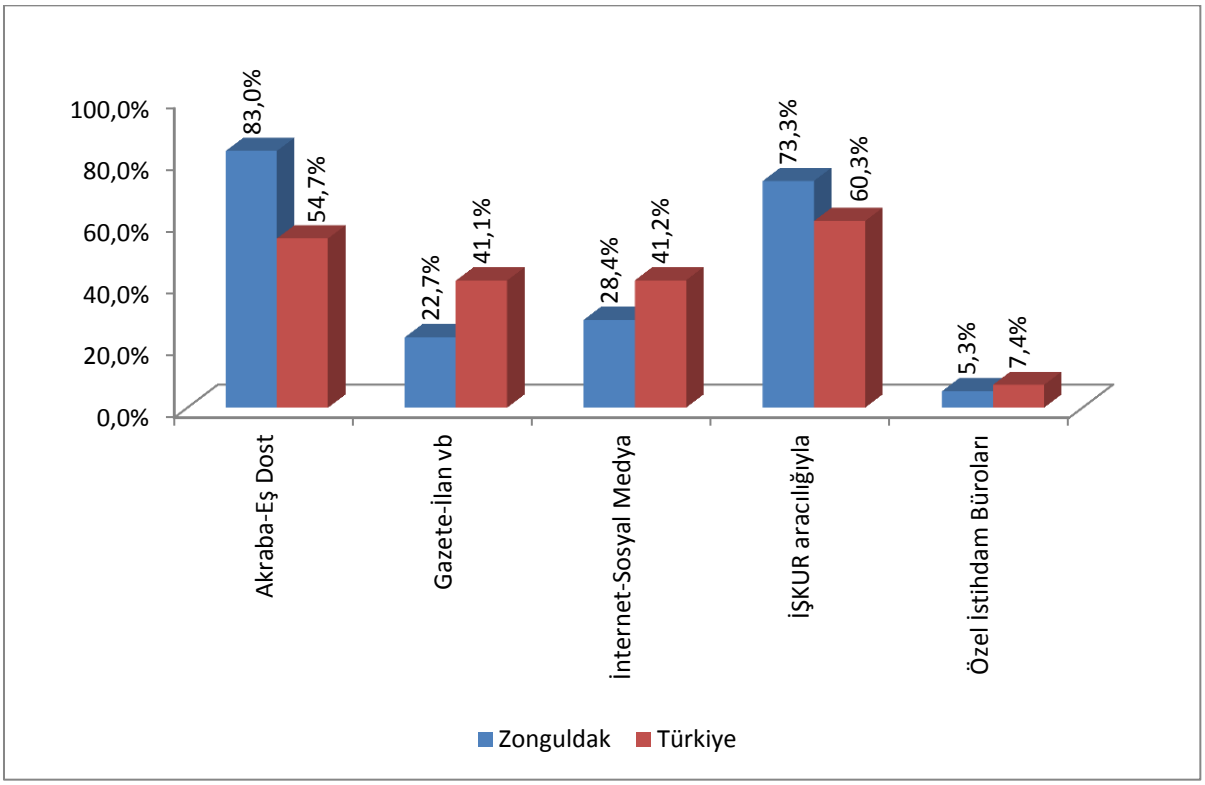

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Zonguldak ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 83 gibi büyük bir oranı ile akraba-eş dost olarak verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 54,7 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinde işverenler daha sonraki arama kanalı olarak İŞKUR 'u tercih etmişlerdir. Zonguldak ili için bu oran yüzde 73,3 iken Türkiye geneli ortalaması yüzde 60,3 'tür. Buradan görüldüğü gibi Zonguldak ilindeki işverenlerin İŞKUR 'u tercih etme oranı Türkiye ortalamasından yüksektir. Ancak özel istihdam bürolarının kullanılması hem Zonguldak ili hem de

Türkiye geneli için en az tercih edilen arama kanalı olmakla birlikte bu arama kanalı için Zonguldak ile Türkiye geneli oranlarının birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Lise Altı	100,0%	5,7%	5,8%	69,8%	0,0%
Genel Lise	79,3%	0,0%	5,2%	57,1%	15,4%
Meslek Lisesi	87,4%	25,7%	61,7%	100,0%	0,0%
Meslek Yüksekokulu	75,2%	0,0%	33,1%	50,1%	8,3%
Lisans	56,0%	28,0%	37,7%	65,8%	31,6%
Fark etmez	80,0%	36,9%	31,5%	73,4%	0,9%
Genel Toplam	**83,0%**	**22,7%**	**28,4%**	**73,3%**	**5,3%**

Kaynak: İPA 2016

Lise Altı eğitim düzeyinde verilen açık işlerin tamamı Akraba-Eş Dost arama kanalı ile aranmakta, Meslek Lisesi eğitim düzeyinde verilen açık işlerin tamamı da İŞKUR vasıtası ile aranmaktadır. Lise Altı eğitim düzeyinde verilen açık işler için en çok tercih edilen diğer arama kanalı ise yüzde 69,8 ile İŞKUR olmuştur. Meslek Lisesi eğitim düzeyinde verilen açık işlerin tercih edildiği ikinci sıradaki arama kanalının da yüzde 87,4 oran ile Akraba-Eş Dost olduğu görülmektedir.

Genel Lise, Meslek Yüksekokulu ve eğitim seviyesinin "Fark etmez" olarak belirtildiği açık işlerde arama kanalı olarak ilk sırada Akraba-Eş Dost, ikinci sırada İŞKUR tercih edilmiştir.

Lisans eğitim seviyesindeki açık işlerde hemen her arama kanalı ile personel arandığı belirtilmiş ancak; birinci sıradaki arama kanalının İŞKUR, ikinci sıradaki arama kanalının Akraba-Eş Dost olduğu göze çarpmaktadır.

Bu bilgiler ışında Zonguldak ili için açık işlerin karşılanması adına en çok tercih edilen ilk iki sıradaki arama kanalının Tablo 17'de de karşımıza çıktığı gibi Akraba-Eş Dost ve İŞKUR olduğu görülmektedir.

Arama kanalı olarak Özel istihdam bürolarının en çok tercih edildiği eğitim düzeyi ise yüzde 31,6'lık oranla Lisans eğitim düzeyidir. Bu arama kanalı diğer eğitim düzeylerinde çok tercih edilmemiştir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

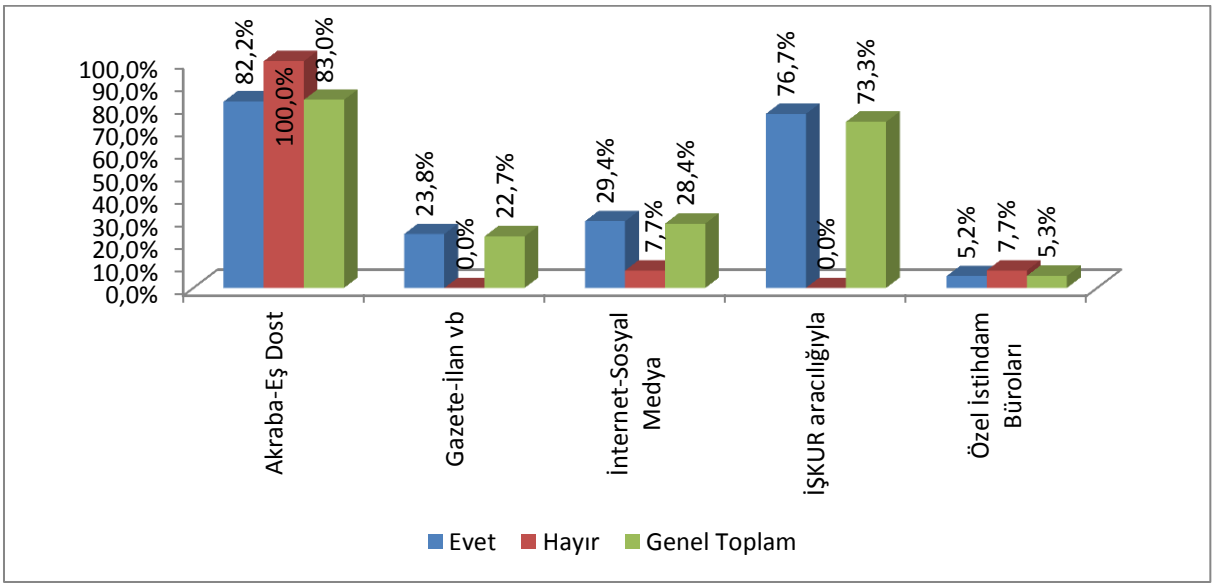

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 76,7 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin hiçbirinin İŞKUR'u arama kanalı olarak kullanmadığı görülmüştür. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işverenlerin tamamının Akraba-Eş Dost arama kanalını tercih ettiği tabloya yansımıştır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 23,8 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde bu kanal hiç kullanmamışlardır.

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işverenlerin iş arama kanalı olarak Gazete-İlan vb. de hiç kullanmadıkları görülmektedir.

Zonguldak ili genelinde işverenlerin arama kanalı olarak İŞKUR'u kullanma oranı yüzde 73,3 tür. İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işverenlerin arama kanalı olarak İŞKUR'u kullanma oranı yüzde 76,7'dir. Bu bilgilerden hareket ile İŞKUR ile işbirliği içerisinde olan işverenlerin arama kanalı olarak daha çok İŞKUR'u tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Satır Etiketleri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	1	2	4	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	2	1	1	2
Takım Çalışması	3	5	7	3	2	3
İletişim ve İfade Yeteneği	5	4	3	4	5	4
Bilgisayar Kullanımı	6	3	4	5	3	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	6	6	6	6	6
Proje Tabanlı Çalışma	7	7	5	7	8	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	10	8	8	7	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	8	9	9	9	9
Yabancı Dil	10	9	*	10	*	10

Kaynak: İPA 2016

*Beceri alanında herhangi bir öncelik belirtilmemiş.

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Zonguldak ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar kullanımı, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış ve Pazarlama Becerisi, Yabancı Dil gelmektedir.

İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise yabancı dil becerisi dışında bütün beceriler talep edilmekte olup sadece bu becerinin istenmemesi dikkat çeken bir husustur.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10
Hizmet ve Satış Elemanları	16
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	11
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	3
Profesyonel Meslek Mensupları	27
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	106
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	23
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	94
Zonguldak	**290**

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 36,5'tir. Yani her 3 açık işten 1 tanesi bu meslek grubunda yer almaktadır. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Zonguldak ili için tespit edilen yüzde 1,2 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 3,8 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu gelmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	3,8%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2,4%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	0,7%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,3%
Zonguldak	**1,2%**

Kaynak: İPA 2016

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9,3%	2,0%	3,1%	3,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	7,0%	4,0%	7,2%	5,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	9,3%	2,7%	3,1%	3,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	2,0%	0,0%	1,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	2,4%	4,8%	19,7%	9,4%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	48,0%	56,1%	1,1%	36,5%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	14,2%	2,1%	8,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	24,0%	14,2%	63,6%	32,2%
Genel Toplam	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 22 incelediğinde Zonguldak ilinde Yöneticiler meslek grubunda hiç açık iş alınmadığı görülmektedir.

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 48 oranında Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar; yüzde 24 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 9,3 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 7 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 2,4 oranında ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda istihdam etmek istediklerini bildirmişlerdir. Yöneticiler, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarında kadın işgücü tercihinde bulunulmamıştır.

Erkek işgücü taleplerinin Yöneticiler meslek grubu hariç tüm meslek gruplarında verildiği görülmüştür. İşverenler erkek işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 56,1 oranında Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar; yüzde 14,2 oranında Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında istihdam etmek istediklerini bildirmişlerdir.

Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Profesyonel Meslek Mensupları gruplarındaki erkek işgücü tercihi yüzde 5'in altında kalmıştır.

Hem kadın hem de erkek işgücü taleplerinin en çok verildiği meslek gurubu Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 63,6'inde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar kullanımı, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmiştir.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve İletişim ve İfade Yeteneği ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise yabancı dil becerisinin talep edildiği tek meslek grubu olmuştur. İlk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmekte olup Yabancı Dil sekizinci sırada yerini almıştır.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında ilk öncelik değişmemektedir. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ise ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olmuş ancak; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe önemini korumuştur.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	3	4	*	1	1	1	3	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	1	1	2	2	7	1	1
İletişim ve İfade Yeteneği	6	2	2	2	6	6	3	5	4
Takım Çalışması	5	6	3	3	4	5	6	2	3
Bilgisayar Kullanımı	1	5	*	*	3	7	5	4	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	8	8	*	*	7	3	2	6	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	4	*	*	9	9	8	7	8
Yabancı Dil	*	*	*	*	8	*	*	*	10
Satış ve Pazarlama Becerisi	7	*	*	*	10	8	4	9	9
Proje Tabanlı Çalışma	*	7	*	*	5	4	9	8	7

Kaynak: İPA 2016

*Herhangi bir beceri belirtilmemiş.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	50,14%	19,78%	29,97%	70,13%	10,08%
Hizmet ve Satış Elemanları	62,67%	18,66%	24,95%	56,25%	18,66%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	27,34%	72,66%	72,66%	81,84%	0,00%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,00%	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%
Profesyonel Meslek Mensupları	48,05%	25,66%	33,19%	59,32%	26,23%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	95,25%	24,11%	39,73%	64,08%	0,97%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	73,77%	26,23%	26,18%	78,18%	13,20%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	97,80%	12,09%	7,68%	87,91%	0,00%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda dikkati çeken nokta ise arama kanalı olarak Gazete-İlan vb, İnternet-Sosyal Medya ve İŞKUR'u tüm açık işlerinde aynı anda tercih etmişlerdir.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri de Akraba-Eş Dosttur.

Hizmet ve Satış Elemanları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları dışında kalan tüm meslek gruplarında en çok tercih edilen arama kanalı İŞKUR olmuştur.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Makineci (Dikiş)	5	1	*	4	*	*	6	2	*	3
Ahşap Mobilya İmalatçısı	*	2	*	*	*	*	3	*	*	1
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	4	2	*	*	3	*	3	*	*	1
Ayakkabı İmalatçısı	*	1	*	*	*	*	*	*	*	*
Taşlama Tezgâh İşçisi	*	2	*	*	3	*	*	*	*	1
Borverk (Bohrwerk) Operatörü	4	2	*	*	*	*	3	*	*	1
Garson (Servis Elemanı)	*	1	3	2	*	*	*	3	*	1
Frezeci (Freze Tezgah İşçisi)	*	2	*	*	*	*	3	*	*	1
Kazmacı-Maden ve Taşocağı	*	1	*	*	*	*	*	2	*	3
Tahkimatçı-Maden Ocağı	*	1	*	*	*	*	*	2	*	3

Kaynak: İPA 2016

*Herhangi bir öncelik belirtilmemiştir.

Tablo 25'te Zonguldak ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Makineci (Dikiş), Ayakkabı İmalatçısı, Garson (Servis Elemanı), Kazmacı-Maden ve Taşocağı ve Tahkimatçı-Maden Ocağı mesleklerinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Ahşap Mobilya İmalatçısı, Cnc Torna Tezgahı Operatörü, Taşlama Tezgâh İşçisi, Borverk (Bohrwerk) Operatörü, Garson (Servis Elemanı) ve Frezeci (Freze Tezgah İşçisi) mesleklerinde beceri önceliği Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir.

Ayakkabı imalatçısı mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik dışında herhangi bir beceri talep edilmemiştir.

Açık işi olan işverenlerin hiçbiri aradıkları personellerin sahip olması gereken beceriler içerisinde Yaban Dil becerisini belirtmemiştir.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Ayakkabı İmalatçısı	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Makineci (Dikiş)
Makineci (Dikiş)	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Ayakkabı İmalatçısı
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Taşlama Tezgâh İşçisi	Ahşap Mobilya İmalatçısı
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Borverk (Bohrwerk) Operatörü	Cnc Torna Tezgahı Operatörü
Bilet Satış Elemanı (Gişe/Banko)	Frezeci (Freze Tezgah İşçisi)	Taşlama Tezgâh İşçisi
Diğer Sağlık Personeli(İşyeri Hemşiresi)	Kazmacı-Maden ve Taşocağı	Garson (Servis Elemanı)
Kasiyer	Tahkimatçı-Maden Ocağı	Borverk (Bohrwerk) Operatörü
Ön Muhasebeci	Döşeme ve Duvar Kaplamacısı	Frezeci (Freze Tezgah İşçisi)
-	Mermer İşçisi	Kazmacı-Maden ve Taşocağı
-	Bilgisayarlı Makine (Cnc Operatörü)	Tahkimatçı-Maden Ocağı

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Ayakkabı İmalatçısı, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Cnc Torna Tezgahı Operatörü, Taşlama Tezgâh İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Borverk (Bohrwerk) Operatörü, Frezeci (Freze Tezgah İşçisi), Kazmacı-Maden ve Taşocağı ile Tahkimatçı-Maden Ocağı meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Ayakkabı İmalatçısı, Makineci (Dikiş), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Resepsiyon Görevlisi

(Ön Büro Elemanı), Bilet Satış Elemanı (Gişe/Banko), Diğer Sağlık Personeli(İşyeri Hemşiresi), Kasiyer, Ön Muhasebeci meslekleridir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Ahşap Mobilya İmalatçısı, Cnc Torna Tezgahı Operatörü, Taşlama Tezgâh İşçisi, Borverk (Bohrwerk) Operatörü, Frezeci (Freze Tezgah İşçisi), Kazmacı-Maden ve Taşocağı, Tahkimatçı-Maden Ocağı, Döşeme ve Duvar Kaplamacısı, Mermer İşçisi, Bilgisayarlı Makine (Cnc Operatörü) meslekleridir.

Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	2	2
Takım Çalışması	6	4	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	*	3	5	4
İletişim ve İfade Yeteneği	4	5	4	5
Bilgisayar Kullanımı	2	7	8	6
Proje Tabanlı Çalışma	*	6	6	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5	8	7	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	7	9	9	9
Yabancı Dil	*	*	10	10

Kaynak: İPA 2016

*Herhangi bir beceri belirtilmemiştir.

Kadınlar için genel toplama göre beceri sıralaması uyum göstermemektedir. Kadınlarda ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik genel toplamda olduğu gibi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci öncelik de Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi olarak görülmektedir.

Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise herhangi bir cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Zonguldak ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

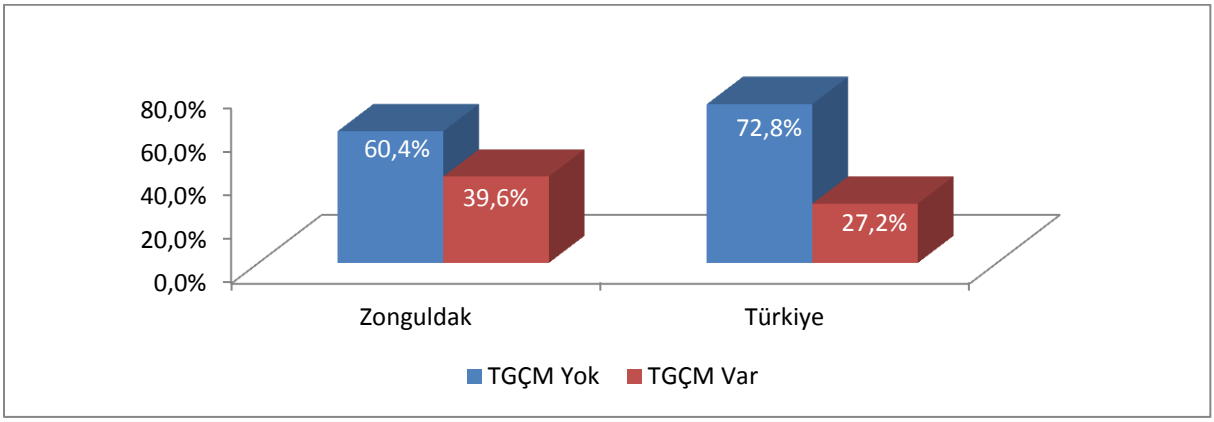

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde ise 20+ istihdamlı 393 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 156 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 39,6 ile Zonguldak ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

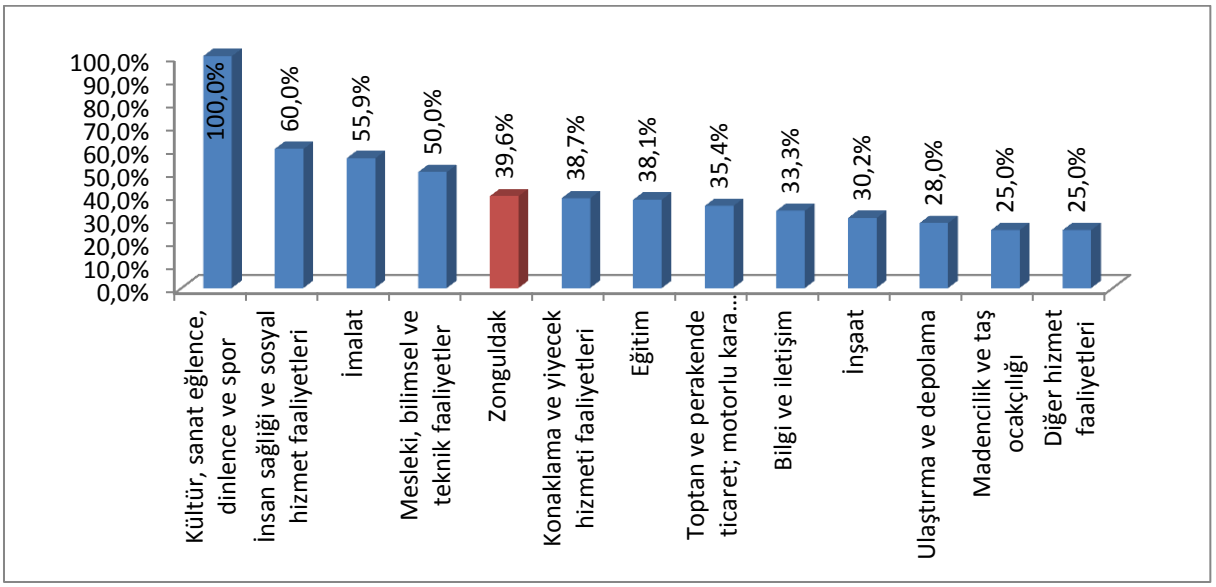

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; sektörel tüm işyerlerinin belirli oranlar ile eleman temininde güçlük çektikleri karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla yüzde 100 oranla güçlük çeken işyerlerinin Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü gibi Zonguldak ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarında yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	263
İnşaat	118
Toptan ve Perakende Ticaret	74
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	38
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	34
Eğitim	25
Ulaştırma ve Depolama	20
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	9
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	6
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	4
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4
Bilgi ve İletişim	2
Genel Toplam	**597**

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde 597 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörü ve İnşaat sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Zonguldak ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 64,2 ‘sini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Zonguldak ilinde toplam çalışanların yüzde 62,1‘i bu sektörlerde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı

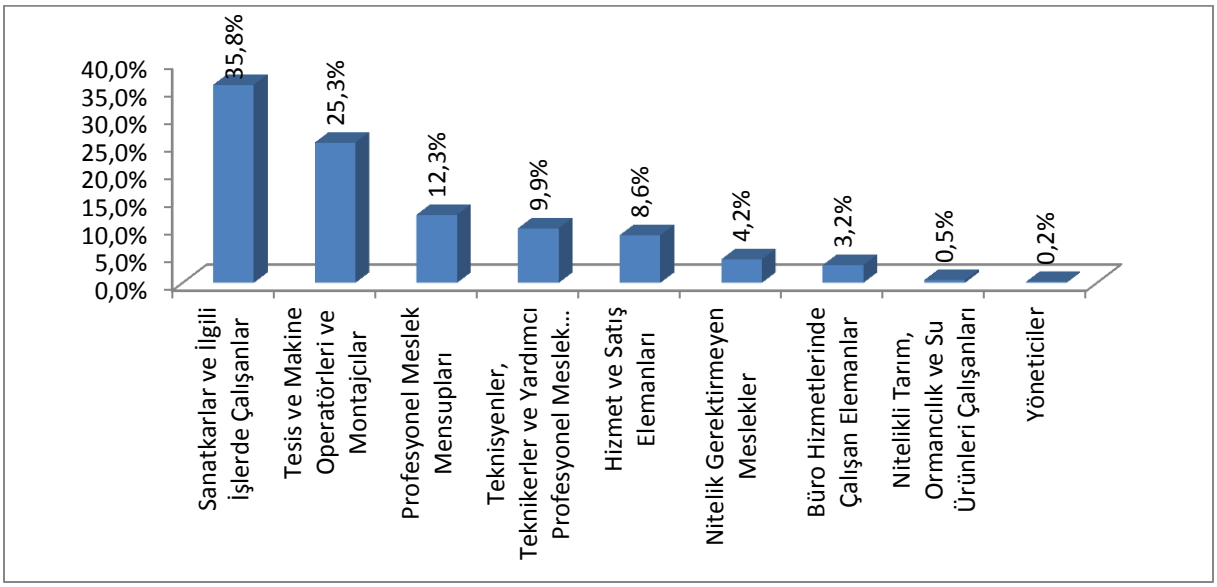

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 213 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 35,6'sı bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Zonguldak ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu ve Yöneticiler meslek grupları hem ülke geneli hem de Zonguldak ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Sayısı	TGÇM Oranı
Makineci (Dikiş)	88	14,8%
Satış Danışmanı	21	3,5%
Ahşap Mobilya İmalatçısı	21	3,5%
Şoför-Yük Taşıma	17	2,9%
Garson (Servis Elemanı)	17	2,9%
Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	16	2,7%
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	15	2,6%
Taşlama Tezgâh İşçisi	15	2,6%
İnşaat İşçisi	15	2,6%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	12	2,0%

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 88 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği 21 kişi sayısı ile Satış Danışmanı ve ahşap Mobilya İmalatçısı meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Garson (Servis Elemanı) olmak üzere toplam üç mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Zonguldak ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Makineci (Dikiş), Ahşap Mobilya İmalatçısı, Garson (Servis Elemanı), Cnc Torna Tezgahı Operatörü ve Taşlama Tezgâh İşçisi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

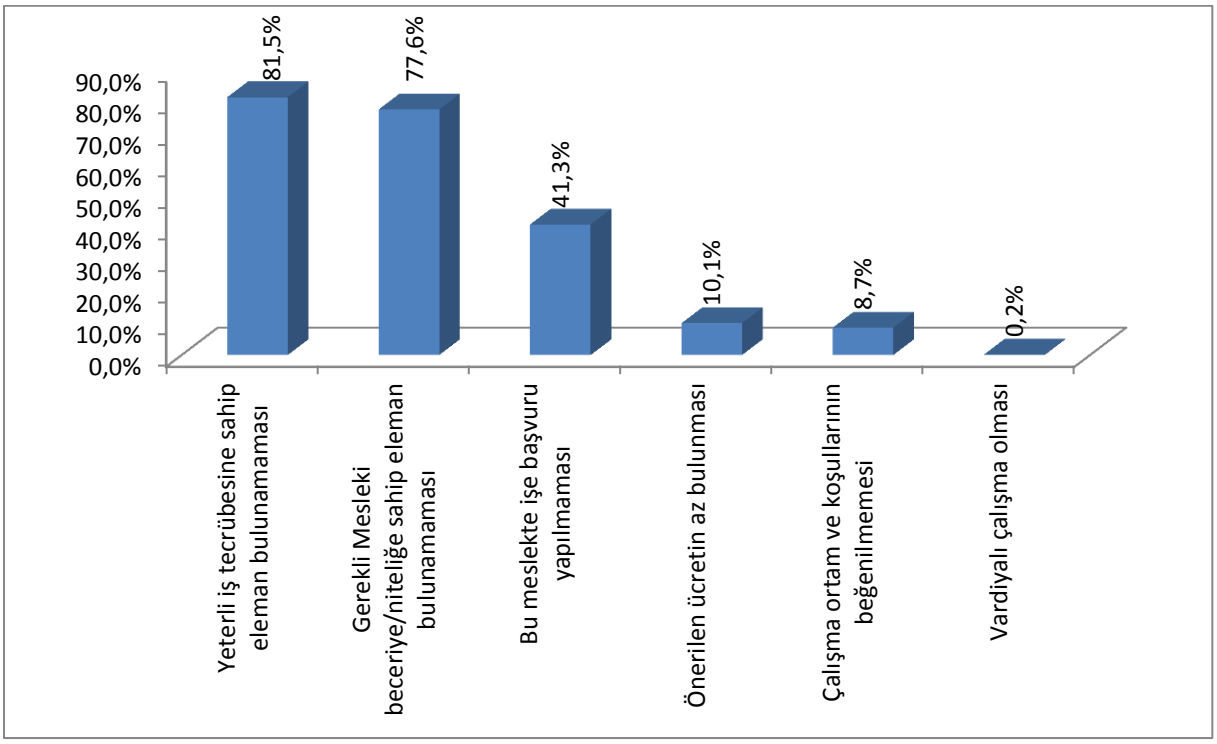

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır. Zonguldak ilin 2016 yılında yoğun olarak uygulanan İşbaşı Eğitim Programları ile yeterli iş tecrübesi olmayan işgücüne tecrübe kazandırılması amaçlanmış ve bu sorunun önüne geçilmesi için önemli bir aktif işgücü politikası uygulanmıştır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

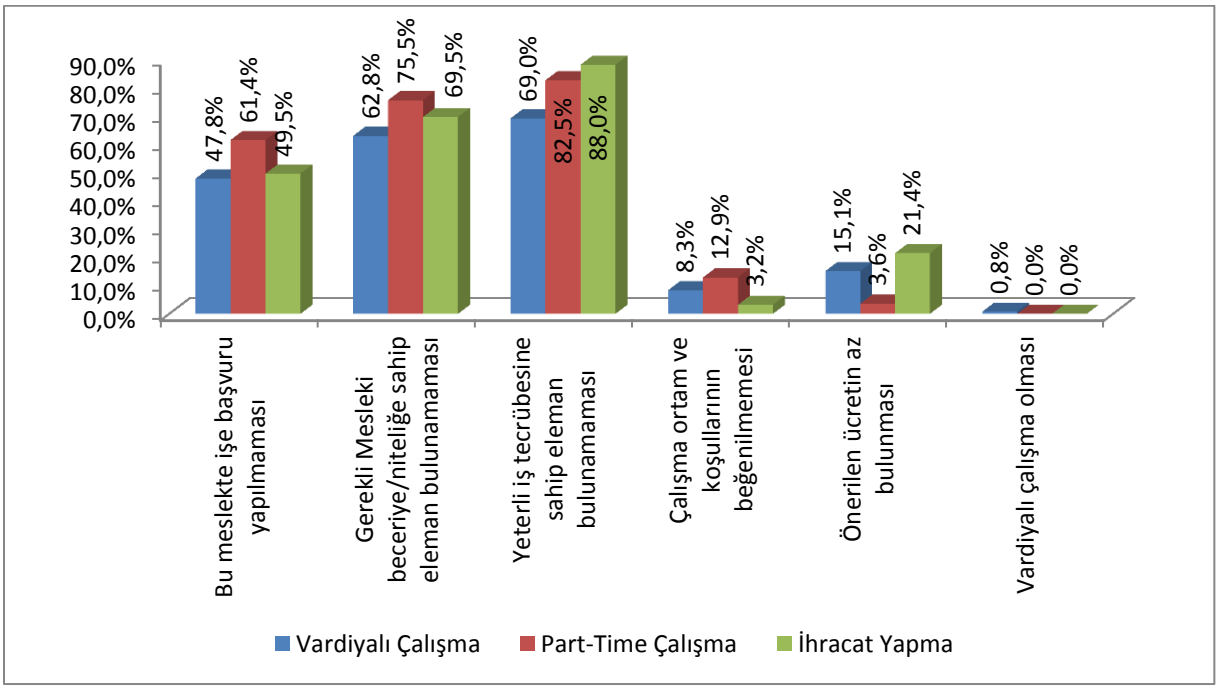

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 88 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir.

Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek Grupları	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	20,9%	78,9%	63,3%	26,5%	10,5%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	17,8%	92,1%	82,3%	4,0%	0,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4,0%	92,1%	76,2%	11,9%	7,9%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	32,7%	100,0%	67,3%	32,7%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	65,6%	56,2%	49,2%	21,8%	5,5%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	39,0%	81,5%	89,9%	4,8%	15,4%	0,5%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	19,1%	34,5%	81,2%	6,8%	24,1%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	58,6%	91,9%	88,4%	6,8%	3,4%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir.

Yöneticiler meslek grupları için ise eleman temininde güçlük çekme nedenlerinin tek bir tane olduğu dikkat çeken diğer bir husustur.

Ayrıca Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda eleman temininde güçlük çekme nedenlerinin başında Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmiştir. Bu neden Türkiye genelinde incelendiğinde de ön plandadır. Zonguldak iline bakıldığında ise Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni ikinci sırada yer almaktadır ve Türkiye genelindeki eleman temininde güçlük çekilmesi nedenleri ile benzerlik göstermektedir.

Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Makineci (Dikiş)	77,3%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı	14,3%	95,2%	90,4%	4,8%	0,0%	0,0%
Ahşap Mobilya İmalatçısı	80,0%	100,0%	100,0%	20,0%	0,0%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	0,0%	87,9%	93,7%	30,2%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	29,8%	100,0%	70,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	0,0%	93,7%	100,0%	6,3%	0,0%	0,0%
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	66,7%	60,0%	100,0%	6,7%	0,0%	0,0%
Taşlama Tezgâh İşçisi	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İnşaat İşçisi	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	16,7%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makineci (Dikiş), Ahşap Mobilya İmalatçısı, Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi, Cnc Torna Tezgahı Operatörü, Taşlama Tezgâh İşçisi, İnşaat İşçisi, İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) mesleklerinde Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması olduğu görülmektedir. 10 meslekten 7'sinde yüzde 100 oranla Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeninin çıkması, Zonguldak ili için uygulanacak olan aktif işgücü politikalarının yönünü belirleyen bir etken olacaktır. Satış Danışmanı, Şoför-Yük Taşıma ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde eleman temininde güçlük çekilmesinin en önemli nedeni olarak Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Taşlama Tezgâh İşçisi mesleğinde eleman teminin güçlük çekilmesi nedeni olarak iki neden belirtilmiş. Bu nedenler birincisi yukarıda bahsedildiği gibi Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasıdır. Diğer neden ise İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) mesleği hariç diğer mesleklerde hiç belirtilmemiş olan Önerilen ücretin az bulunmasıdır. Taşlama Tezgâh işçisi mesleğinde eleman temininde güçlük çeken işverenlerin tamamı bu nedeni belirtmişlerdir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Zonguldak ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde işverenlerin yüzde 25,9 'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Zonguldak 'de bu sayı 4'e yükselmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde yüzde 3,6 öngörülürken il genelinde yüzde 3,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	8,3%	0,0%	75,0%	16,7%
İmalat	38,2%	2,0%	37,3%	22,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İnşaat	32,1%	5,7%	41,5%	20,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	21,9%	3,1%	43,8%	31,3%
Ulaştırma ve Depolama	28,0%	4,0%	28,0%	40,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	19,4%	9,7%	38,7%	32,3%
Bilgi ve İletişim	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	7,7%	0,0%	38,5%	53,8%
Eğitim	14,3%	4,8%	57,1%	23,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	20,0%	5,0%	50,0%	25,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	25,0%	25,0%	50,0%
Genel Toplam	**25,9%**	**3,9%**	**42,4%**	**27,8%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla İmalat, Eğitim, Bilgi ve İletişim ile İnşaat sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle İmalat ve İnşaat sektörlerindeki mevcut işyerlerinin yaklaşık üçte birinin istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüz yıl Zonguldak ‘da işgücü piyasasında önemli ölçüde değişimler oluşturabileceğini göstermektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunmamışlardır.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İmalat	582	4,3%
İnşaat	266	15,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	108	14,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	69	2,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	30	3,2%
Eğitim	24	2,6%
Ulaştırma ve Depolama	11	1,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5	0,4%
Bilgi ve İletişim	4	4,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1	0,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-2	-1,6%
Genel Toplam	**1,098**	**4,5%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Zonguldak 'de ise bu oran, yüzde 4,5 olup ülke genelinin üzerinde bir istihdam artışı beklenmektedir.

Diğer hizmet faaliyetleri sektörü dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Zonguldak 'da beklenen bin 98 kişilik istihdam artışının yarısından fazlasının bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, İnşaat ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerine ait iken; İmalat sektörü sayısal olarak en üst sırada yer almıştır. Net istihdam değişim oranı olarak üçüncü sırada yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranının Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörüne ait olduğu görülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	379	8,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	288	4,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	204	6,4%
Hizmet ve Satış Elemanları	104	4,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	47	1,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	42	1,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	24	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	10	13,3%
Genel Toplam	**1.098**	**4,5%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde de benzer tespitle ilk sırada aynı meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında beklenmektedir. Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Zonguldak ilinde beklenen tüm artışın yüzde 79,3 'ünü oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları olup tüm artışın yalnızca yüzde 0, 6'sını oluşturmaktadırlar.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı
Beden İşçisi (Genel)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Endüstriyel Boru Montajcısı	Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri
Satış Danışmanı	Raf İstifleme İşlerinde Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar
Elektrik Malzemesi Montaj İşçisi (Niteliksiz)	Sekreter
İş Makineleri Operatörü	Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Teknisyeni
Beton Transmikser Operatörü	Muhasebe Yardımcı Elemanı
Şoför-Yük Taşıma	Pazarlamacı
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Satış Temsilcisi / Plasiyer

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla; Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi, Endüstriyel Boru Montajcısı, Satış Danışmanı, Elektrik Malzemesi Montaj İşçisi (Niteliksiz), İş Makineleri Operatörü, Beton Transmikser Operatörü, Şoför-Yük Taşıma ve İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) meslekleridir. İstihdam azalışı beklenen meslek ise; Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı, Şoför (Yolcu Taşıma), Beden İşçisi (İnşaat), Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri, Raf İstifleme İşlerinde Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar, Sekreter, Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Teknisyeni, Muhasebe Yardımcı Elemanı, Pazarlamacı ve Satış Temsilcisi / Plasiyer meslekleridir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş), Beden İşçisi ve Satış Danışmanı meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Zonguldak ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Zonguldak ilinde istihdam artışı beklenen Satış Danışmanı mesleği ile Şoför-Yük Taşıma meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Zonguldak ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

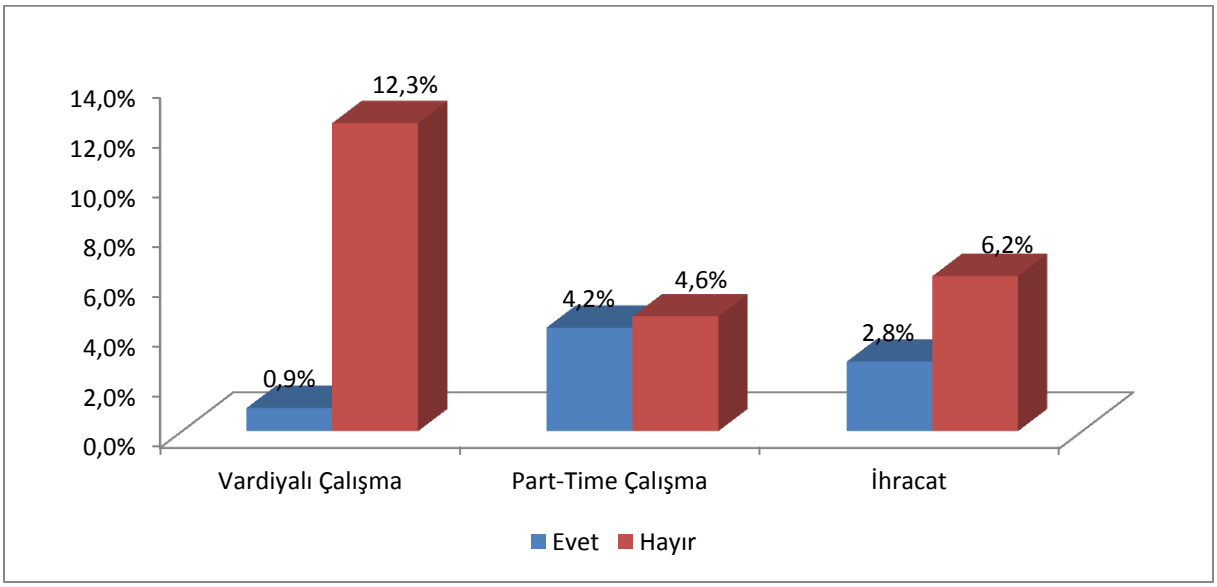

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin part-time çalışma ve ihracat ’ın benzer eğilimler sergilediğini vardiyalı çalışmanın farklılık gösterdiğini görmekteyiz. Zonguldak ili için yüzde 4,5 olan net istihdam değişim oranı, bu üç özelliğe sahip işyerlerinin üç türünde de daha düşük olarak hesaplanmaktadır. Bu da vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapan işverenlerin önümüz dönem, bu üç özelliğe de sahip olmayan işverenlere nazaran daha düşük istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

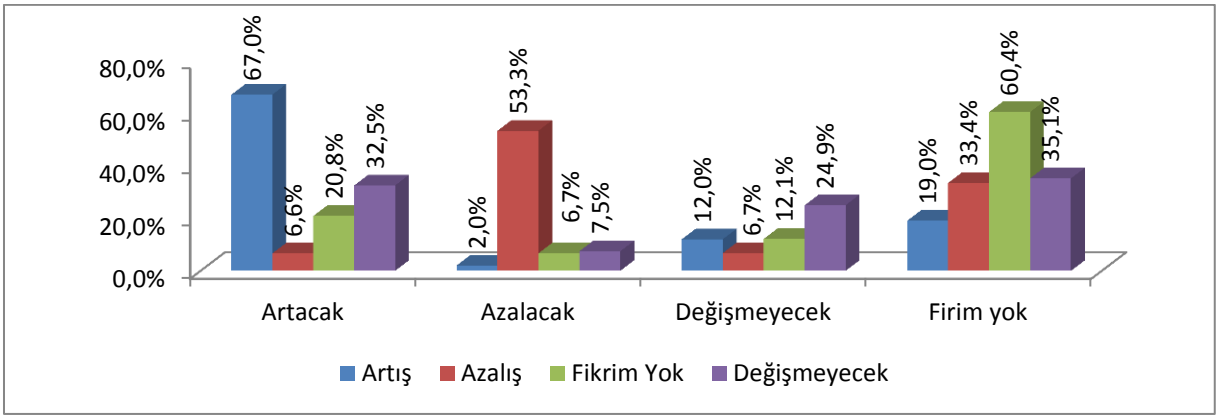

Kaynak: İPA 2016

Zonguldak ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle genel olarak örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 25,9'unu oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 67 'si beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 6,6'sı ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 2'sinin önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 3,9'unu oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 53,3' ü beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 2'si beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 27,8 'ini oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 12, 1'lik kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 42,4'lük kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 60,4'ü uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Zonguldak İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı istihdamın artırılmasına yönelik çalışmalara bilgi teşkil edebilecek veriler içerirken, aynı zamanda işsizliğinde azaltılmasına yönelik eksiklikleri görerek çalışmaların bu doğrultuda ilerlemesine yardımcı olabilecek bilgiler içermektedir. İşgücü arz ve talebi arasındaki eşleşmeme nedenlerine yönelik analizleri hem arz hem de talep yapılarının birlikte ele alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir veri tabanına sahiptir.

Zonguldak ilinde 8 Nisan - 06 Mayıs 2016 tarihleri arasında uygulan İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında (İPTA) işyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu (açık işlere) meslekler mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkân sunan önemli bir göstergedir.

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

2010 yılında Zonguldak ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 14 bin 214 kişinin 11 bin 638'i erkeklerden, geri kalan 2 bin 576 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 21 bin 156 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır.

2010 yılında Bin 511 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 11 bin 241 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 258 olan Zonguldak ilinde işe yerleştirilenlerin bin 22'si erkeklerden, geri kalan 236 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır.2015 yılında Zonguldak ilinde 4 bin 214 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 67'sini erkekler, yüzde 33'ünü ise kadınlar oluşturmaktadır.

Ayrıca kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, genel itibariyle işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam bin 946 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 3 bin 132 kişi faydalanmıştır. Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet

gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Zonguldak ilinde 2015 yılında toplam 6 bin 763 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 3 bin 414'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

Zonguldak ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 26,7'si İmalat sektöründe yer almaktadır. İmalat sektörü Zonguldak ili için önde gelen bir sektör durumundadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Zonguldak ilinde işyerlerinin yüzde 34,6'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir.

Zonguldak ilinde 17 sektörden 6 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 43,1'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 16,7 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır.

Zonguldak ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 77,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Zonguldak ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 27,6'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre yüksek olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 290 kişilik açık işin yüzde 62,7'sine tekabül eden 182 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir.

Zonguldak ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 3,6; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,3 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir; ancak teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Zonguldak ilinde ise 20+ istihdamlı 393 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 156 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir.

Zonguldak ilinde 597 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörü ve İnşaat sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 88 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği 21 kişi sayısı ile Satış Danışmanı ve ahşap Mobilya İmalatçısı meslekleri takip etmektedirler.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde işverenlerin yüzde 25,9 'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Zonguldak 'de bu sayı 4'e yükselmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde yüzde 3,6 öngörülürken il genelinde yüzde 3,6 olarak öngörülmüştür.

Zonguldak ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi, Endüstriyel Boru Montajcısı, Satış Danışmanı, Elektrik Malzemesi Montaj İşçisi (Niteliksiz), İş Makineleri Operatörü, Beton Transmikser Operatörü, Şoför-Yük Taşıma ve İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) meslekleri olup, Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı, Şoför (Yolcu Taşıma), Beden İşçisi (İnşaat), Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri, Raf İstifleme İşlerinde Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar, Sekreter, Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Teknisyeni, Muhasebe Yardımcı Elemanı, Pazarlamacı ve Satış Temsilcisi / Plasiyer mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş), Beden İşçisi ve Satış Danışmanı meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Zonguldak ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hane Halkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli meslekî/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

8

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792

KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı

yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ \text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ \text{İ}stihdam}{Toplam\ \text{İ}stihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi

esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.